KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2015/1826,

annettu 15 päivänä lokakuuta 2014,

valtiontuesta SA.33797 – (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP) jonka Slovakia on myöntänyt NCHZ:lle

(tiedoksiannettu numerolla C(2014) 7359)

(Ainoastaan slovakinkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon päätökset, joilla komissio aloitti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn ([1]),

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Komissio sai 13 päivänä lokakuuta 2011 sähköpostitse lähetetyn kantelun ([2]), jossa väitettiin, että Slovakia oli myöntänyt sääntöjenvastaista tukea yritykselle Novácké chemické závody, a.s. (selvitystilassa), jäljempänä ”NCHZ”.

(2) Komissio toimitti kantelun 17 päivänä lokakuuta 2011 Slovakialle ja pyysi lisätietoja asiasta. Slovakian viranomaiset pyysivät asiakirjoista slovakinkielisiä versioita, jotka lähetettiin viranomaisille sähköpostilla 16 päivänä tammikuuta 2012.

(3) Slovakian viranomaiset toimittivat pyydetyt tiedot 17 päivänä helmikuuta 2012 päivätyllä kirjeellä. Komissio lähetti vielä lisätietopyyntöjä 22 päivänä maaliskuuta ja 21 päivänä kesäkuuta 2012. Slovakia vastasi näihin 23 päivänä huhtikuuta ja 11 päivänä syyskuuta 2012.

(4) Kantelun tekijä lähetti kantelustaan lisätietoja 14 päivänä kesäkuuta 2012. Kantelun tekijän pyynnöstä komission edustajat tapasivat kantelun tekijän 24 päivänä tammikuuta 2013. Kantelun tekijä toimitti lisätietoa sähköpostitse 8 ja 22 päivänä maaliskuuta 2013.

(5) Komissio ilmoitti 2 päivänä heinäkuuta 2013 päivätyllä kirjeellä Slovakialle päätöksestään aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen menettely tuen johdosta.

(6) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([3]). Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa väitetystä tuesta.

(7) Slovakia toimitti huomautuksensa menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä 3 päivänä syyskuuta sekä 2 ja 30 päivänä joulukuuta 2013. Slovakian viranomaisten pyynnöstä komission edustajat tapasivat Slovakian edustajia 7 päivänä lokakuuta 2013 ja 17 päivänä helmikuuta 2014.

(8) Komissio sai asianomaisilta kaksi huomautusta, joista molemmat saatiin 12 päivänä marraskuuta 2013. Komissio toimitti huomautukset Slovakialle 2 päivänä joulukuuta 2014 ja esitti samassa yhteydessä lisäkysymyksiä. Slovakia toimitti vastauksensa annetun vastausajan puitteissa 14 päivänä tammikuuta 2014 päivätyllä kirjeellä.

([1]) Komission päätös C(2013) 3555 lopullinen, tehty 2 päivänä heinäkuuta 2013 (EUVL C 297, 12.10.2013, s. 85).
([2]) Kantelun tekijä pyysi, ettei hänen henkilöllisyyttään paljastettaisi.
([3]) Ks. alaviite 1.

(9) Komissio esitti Slovakialle lisäkysymyksiä 2 päivänä toukokuuta 2014, ja Slovakia vastasi niihin 14 ja 30 päivänä toukokuuta 2014. Komissio lähetti myös lisäselvityspyynnön yhdelle asianomaiselle sähköpostilla 20 päivänä maaliskuuta ja sai pyyntöön vastauksen 6 päivänä toukokuuta 2014.

2. TAUSTAA JA TOIMENPITEIDEN KUVAUS

2.1 **Tuensaaja**

(10) NCHZ (jonka toimintaa jatkaa nyt Fortischem, a.s. -niminen yritys) oli kemiantehdas, jolla oli kolme divisioonaa. Yrityksen päätoimialana oli kalsiumkarbidin ja teknisten kaasujen tuotanto, polyvinyylikloridin (PVC) ja sen jalostustuotteiden valmistus sekä enenevässä määrin myös matalan tonnialueen peruskemikaalien ja erikoiskemikaalien tuotanto.

(11) NCHZ:lla oli vuonna 1940 perustettu, Länsi-Slovakian Trenčínissä sijaitseva kemiantehdas. Trenčín on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla tukikelpoinen alue. Yritys oli yksityisessä omistuksessa ([4]).

2.2 **NCHZ:n konkurssimenettely**

(12) NCHZ hakeutui konkurssiin 8 päivänä lokakuuta 2009 ja ilmoitti, ettei se enää kyennyt jatkamaan toimintaansa. Syynä oli komission määräämä 19,6 miljoonan euron sakko osallistumisesta kalsiumkarbidikartelliin ([5]). Komissio toteaa kuitenkin, ettei sakko ollut ainoa NCHZ:n merkittävistä veloista ja että NCHZ hakeutui konkurssiin ennen kartellisakon erääntymistä.

2.2.1 *Strategisesti tärkeitä yrityksiä koskeva laki*

(13) Kuukausi sen jälkeen, kun NCHZ oli aloittanut konkurssimenettelyn, Slovakia hyväksyi 5 päivänä marraskuuta 2009 annetun lain n:o 493 eräistä strategisesti tärkeitä yrityksiä koskevista toimenpiteistä, jolla annetaan valtiolle etuosto-oikeus ostaa strategisesti tärkeitä yrityksiä ja suojella niitä näin konkurssilta ja jossa edellytetään, että konkurssipesän hoitaja varmistaa strategisesti tärkeän yrityksen toiminnan jatkumisen menettelyn aikana. Hallitus nimesi NCHZ:n strategisesti tärkeäksi yritykseksi kyseisen lain nojalla 2 päivänä joulukuuta 2009 lain oltua voimassa yhden päivän. Lain voimassaolo päättyi 31 päivänä joulukuuta 2010. Ainoa yritys, johon lakia sovellettiin, oli NCHZ.

2.2.2 *Päätös jatkaa toimintaa konkurssin jälkeen*

(14) Tammikuussa 2011 velkojainkokouksen ja vakuusvelkojien päätöksellä yrityksen pesänhoitajaa ohjeistettiin jatkamaan NCHZ:n toimintaa myös lain voimassaolon jälkeen. Päätöksen perusteena oli taloudellinen raportti, jossa yrityksen tilannetta analysoitiin ja jossa johtopäätöksenä oli, että konkurssimenettelyn lopputulos olisi velkojien kannalta edullisempi, jos yritys jatkaisi toimintaansa. Trenčínin tuomioistuin hyväksyi helmikuussa 2011 päätöksen jatkaa yrityksen toimintaa.

(15) NCHZ:n toiminnan jatkamista koskevan päätöksen tekemisessä oli mukana kaksi merkittävää velkojien edustajaa. Velkojainkokous koostui viidestä tahosta ([6]), joista neljä oli yksityisessä omistuksessa. Velkojainkokouksen ainoa julkisyhteisö oli Slovakian valtion omaisuusrahasto (Fond národného majetku Slovenskej Republiky). Lisäksi NCHZ:lla oli kuusi vakuusvelkojaa, joista neljä oli julkisyhteisöjä: valtion omaisuusrahasto, ympäristörahasto (Environmentálny fond), Slovakian takaus- ja kehityspankki (Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s.) sekä Novákyn kaupunki.

2.2.3 *NCHZ:n liiketoiminnan myynti*

(16) Konkurssimenettelyn aikana NCHZ:n liiketoiminnan myymisestä vastaava pesänhoitaja järjesti kaksi avointa tarjouskilpailua. Ensimmäinen tarjouskilpailu epäonnistui, sillä kilpailun viimeiseen vaiheeseen osallistui vain yksi tarjoaja, jonka tarjous oli 2 miljoonaa euroa. Pesänhoitaja hylkäsi tarjouksen, ja tarjouskilpailu peruttiin Trenčínin

([4]) Yrityksen omistaja oli Disor Holdings Limited, Kyprokselle rekisteröity yritys, jolla ei ole ilmoitettua liiketoimintaa ja jonka omistajat eivät ole julkisesti tiedossa.

([5]) Sakko määrättiin komission 22 päivänä heinäkuuta 2009 tekemällä päätöksellä asiassa COMP/39.396 – Teräs- ja kaasuteollisuuden käyttämät kalsiumkarbidi- ja magnesiumpohjaiset reagenssit (EUVL C 301, 11.12.2009, s. 18).

([6]) Sovellettavien sääntöjen mukaisesti velkojainkokouksen jäsenet ovat vakuudettomia velkojia, jotka on valittu kaikkien velkojien kokouksessa, jossa kunkin velkojan äänimäärä vastaa sen saatavien summaa.

tuomioistuimen päätöksellä. Liiketoiminta myytiin toisella, vuonna 2011 järjestetyllä tarjouskilpailulla, jossa viimeiseen vaiheeseen pääsi kaksi tarjoajaa. Näistä ensimmäinen tarjosi 2 046 000 euroa ja toinen 2 200 000 euroa. Korkeimman tarjouksen tehnyt tarjoaja sai kaupan. Voittaneen tarjouksen teki tšekkiläinen yritys Via Chem Slovakia. Kauppasopimus Via Chem Slovakian kanssa tehtiin 16 päivänä tammikuuta 2012, ja kauppa saatettiin päätökseen 31 päivänä heinäkuuta 2012. NCHZ sai kaupassa […] (*), joka sisällytettiin myyntituottoihin. Lisäksi Via Chem Slovakia otti hoitaakseen NCHZ:n liiketoiminnalle konkurssimenettelyn aikana kertyneet yksityiset sitoumukset, joita oli yhteensä [10–13] miljoonan euron arvosta.

(17) Toisen tarjouskilpailun ehtojen mukaan mahdollisilla tarjoajilla oli kaksi vaihtoehtoa: tarjouksessa voitaisiin joko ottaa tai jättää ottamatta vastattavaksi tarjouskilpailun ehtojen 1.7 artiklassa mainitut ”luovutuksensaajan sitoumukset”. Sitoumuksiin sisältyivät seuraavat ehdot:

— NCHZ:n liiketoiminnan hankinnan jälkeen tuotanto säilytettäisiin viiden vuoden ajan vähintään 75 prosentin tasolla vuoden 2010 tuotannosta;

— kemikaalien tuotannon jatkamisen kannalta välttämättömiin ympäristömääräysten noudattamiseen tähtääviin toimenpiteisiin tehtäisiin vähintään 11 miljoonan euron investointi; sekä

— ostaja ei viiteen vuoteen myisi tai siirtäisi eteenpäin NCHZ:n liiketoimintaa tavalla, joka saattaisi vaarantaa toiminnan jatkamisen.

(18) Tarjouskilpailun ehdoissa määrättiin, että jos korkein tarjous saataisiin tarjoajalta, joka ei ottaisi sitoumuksia vastatakseen, korkeimman tarjouksen tehneelle sitoumukset vastatakseen ottavalle tarjoajalle voitaisiin antaa mahdollisuus tehdä samansuuruinen tarjous. Slovakian tasavallan antamien tietojen mukaan yksikään toisen tarjouskilpailun osallistujista ei tarjouksessaan ottanut sitoumuksia vastatakseen. NCHZ:n liiketoiminta myytiin siis tarjoajalle, joka ei ottanut sitoumuksia vastatakseen.

(19) Elokuun 1 päivänä 2012 eli yksi päivä konkurssissa olleen NCHZ:n ja Via Chem Slovakian tekemän kaupan jälkeen Via Chem Slovakia myi NCHZ:n pääasiallisen liiketoiminnan eli kemikaalidivisioonan Fortischemille […] eurolla. Fortischem otti vastuulleen myös kaikki kemikaalidivisioonan sitoumukset ja sopimukset. Suurin osa NCHZ:n 1 412 työntekijästä siirtyi samalla Fortischemin palvelukseen. Slovakia väittää, että NCHZ:n alkuperäisestä omaisuudesta siirtyi alle 60 prosenttia, sillä siirtoon ei sisältynyt mitään kiinteää omaisuutta. Sopimuksen perusteella Fortischem voi kuitenkin käyttää kiinteää omaisuutta, joka kuului alun perin siirrettyyn liiketoimintaan, mutta joka jäi Via Chem Slovakian omistukseen.

(20) Koko NCHZ:n omaisuus myytiin konkurssimenettelyn aikana, mutta menettelyä ei ole vielä saatu päätökseen (yhtenä syynä ovat meneillään olevat, eräisiin saataviin liittyvät oikeudenkäynnit). Vuonna 2012 osa julkisten velkojien saatavista eli noin 4,0 miljoonaa euroa maksettiin takaisin NCHZ:n liiketoiminnan myymisestä saaduista tuloista. Kaikkia omaisuuserien myynnistä saatuja tuloja ei kuitenkaan ole vieläkään jaettu.

2.3 **Toimenpiteiden kuvaus**

(21) Arvioitavana toimenpiteenä on velkojen maksamatta jättäminen eri valtion laitoksille NCHZ:n konkurssimenettelyn aikana.

(22) NCHZ:n konkurssimenettelyn aikana kertyneet maksamattomat velat julkisyhteisöille tai valtio-omisteisille yrityksille olivat yhteensä 13 353 877,46 euroa 1 päivänä elokuuta 2012, jolloin NCHZ:n liiketoiminta myytiin. Velkasumma tarkoittaa siis vain konkurssimenettelyn aikana kertyneitä velkoja, ei koko summaa, jonka yritys oli valtiolle velkaa. Tällaisia velkoja kutsutaan Slovakian konkurssilain ([7]) 87 §:ssä konkurssipesään kohdistuviksi saataviksi. Konkurssipesään kohdistuviin saataviin sisältyvät saatavat, jotka syntyvät konkurssiin asettamispäätöksen jälkeen konkurssiyrityksen omaisuuden hallinnoimisesta ja realisoimisesta, sekä saatavat, jotka syntyvät konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssiyrityksen työntekijöiden veroista, maksuista, tulleista, sairausvakuutusmaksuista, sosiaalivakuutusmaksuista ja palkoista. Velat, jotka aiheutuvat yrityksen toiminnan jatkamisesta konkurssimenettelyn aikana ja joita ei voi maksaa toiminnan jatkamisesta saaduilla tuloilla, ovat myös konkurssipesään kohdistuvia saatavia.

(*) Luottamuksellinen tieto.

([7]) Zákon č. 7/2005 Z.z. z 9. decembra 2004 o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov [Laki 7/2005, annettu 9 päivänä joulukuuta 2004, konkurssista, saneerauksesta ja eräiden lakien muuttamisesta].

(23) NCHZ:n konkurssimenettelyn aikana syntyneet velat julkisyhteisöille on eritelty taulukossa 1.

Taulukko 1

Konkurssimenettelyn aikana kertyneet NCHZ:n velat valtiolle tai valtio-omisteisille yhtiöille (tilanne 1 päivänä elokuuta 2012)

Viranomainen/valtionyhtiö	Velan määrä euroina
Sosiaalivakuutuslaitos	(…)
Všeobecná zdravotná poisťovňa (valtion omistama sairausvakuutuslaitos)	(…)
Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. (valtion vesihuoltoyritys)	(…)
Novákyn kaupunki (jätemaksut, kiinteistövero)	(…)
Ympäristörahasto	(…)
RTVS, s.r.o.	(…)
Useat kunnat (jätemaksut, kiinteistövero)	(…)
Spoločná zdravotná poisťovna (keskinäinen sairausvakuutuslaitos)	(…)
Daň z motorových vozidiel (moottoriajoneuvoverosta vastaava viranomainen)	(…)
YHTEENSÄ	**13 353 877,46**

(24) Slovakian konkurssilain 88 §:n 5 momentin nojalla yrityksen liiketoiminnasta aiheutuneet velat maksaa pesänhoitaja kyseisen liiketoiminnan tuotoista velkojen erääntymisjärjestyksessä.

(25) Komission saamien tietojen perusteella näyttää siltä, että ainakin jotkin valtion laitokset (esimerkiksi sosiaalivakuutuslaitos) yrittivät periä velkojaan konkurssimenettelyn aikana. NCHZ:n toiminnan jatkaminen ei kuitenkaan tuottanut riittävästi tuloja, jotta kaikki toimintakulut olisi voitu maksaa, myös sosiaaliturvamaksut ja muut konkurssimenettelyn aikana syntyneet velat valtiolle. NCHZ:n tulot käytettiin pääasiassa välittömästi yrityksen toimintaan liittyviin kuluihin (mm. raaka-aine- ja energiatoimituksiin) kaupallisen toiminnan jatkamiseksi, kun taas velat valtiolle jäivät maksamatta ja niiden pääoma kasvoi edelleen konkurssiin menneen NCHZ:n jatkaessa toimintaansa.

(26) NCHZ:n toiminnan jatkuminen, suurin syy kertyneisiin velkoihin, perustui kahteen konkurssimenettelyn aikana toteutettuun toimenpiteeseen: lakiin, joka oli voimassa joulukuusta 2009 joulukuuhun 2010, sekä velkojien tammikuussa 2011 tekemään päätökseen.

2.3.1 *Toiminnan jatkaminen lain nojalla*

(27) Lain voimaantulosta 1 päivänä joulukuuta 2009 ja hallituksen päätöksestä 2 päivänä joulukuuta 2009 aina lain voimassaolon päättymiseen 31 päivänä joulukuuta 2010 NCHZ hyötyi asemastaan ”strategisesti tärkeänä yrityksenä”. Lain nojalla konkurssipesän hoitajalla oli velvollisuus i) varmistaa strategisesti tärkeän yrityksen toiminnan jatkuminen myös siinä tapauksessa, etteivät sen tulot kokonaan kattaneet toimintakuluja, mukaan lukien verot ja sosiaaliturvamaksut; sekä ii) estää työntekijöiden perusteeton joukkoirtisanominen.

(28) Lakia oli määrä soveltaa kaupallisiin yrityksiin, joilla on strategista merkitystä ja jotka ovat konkurssimenettelyssä. Lain tarkoituksena oli pitää toiminnassa sellaiset yritykset, jotka olivat konkurssissa, mutta jotka Slovakian hallitus oli nimennyt strategisesti tärkeiksi. Tämän lisäksi laki takasi Slovakian hallitukselle etuosto-oikeuden konkurssissa oleviin strategisesti tärkeisiin yrityksiin.

(29) Lakia sovellettiin yrityksiin, jotka täyttivät seuraavat ehdot:

— yrityksen piti olla kaupallinen yhtiö, jonka omaisuus oli virallisen konkurssimenettelyn kohteena;

— yrityksen piti olla merkittävä terveydensuojelun, kansallisen turvallisuuden tai talouden asianmukaisen toiminnan kannalta;

— yrityksellä piti olla yli 500 työntekijää tai sen piti olla merkittävä energian, kaasun tai lämmön taikka jalostusteollisuuden tuotteiden toimittaja yleisölle, muille toimialoille ja valtakunnalliselle liikenteelle, tai sen piti vastata vesilaitoksesta, julkisesta jätevedenpuhdistamosta, yleisestä viemäristä tai julkisesta vesihuollosta;

— yrityksen piti olla Slovakian hallituksen nimeämä strategisesti tärkeä yritys.

(30) NCHZ oli ainoa yritys, johon lakia sovellettiin. Laki hyväksyttiin 5 päivänä marraskuuta 2009, ja se tuli voimaan 1 päivänä joulukuuta 2009. Joulukuun 2 päivänä 2009 Slovakian hallitus nimesi NCHZ:n strategisesti tärkeäksi yritykseksi päätöksellä n:o 534/2009.

(31) NCHZ:n strategisesti tärkeästä asemasta päättäessään Slovakian hallitus totesi, että yrityksen konkurssi voisi aiheuttaa välittömästi yli 1 700 työpaikan menetyksen ja vaarantaa lisäksi 5 000 työpaikan säilymisen NCHZ:n slovakialaisilla alihankkijoilla. Lisäksi hallitus totesi, että NCHZ:n tuotannon seisahtumisella olisi kielteisiä vaikutuksia Slovakian kemianteollisuuden menestykseen ja kilpailukykyyn, mikä heikentäisi merkittävästi koko Slovakian taloutta ([8]).

2.3.2 *Toiminnan jatkaminen velkojainkokouksen päätöksen nojalla*

(32) Lain voimassaolon päätyttyä 31 päivänä joulukuuta 2010 konkurssipesän hoitaja, jota sitoi velkojainkokouksen ohjeistus, päätti jatkaa NCHZ:n toimintaa Slovakian konkurssilain säännösten mukaisesti.

(33) Slovakian konkurssilainsäädännön nojalla kaikkien vakuudettomien saatavien velkojien, jotka ovat rekisteröityneet konkurssimenettelyyn, on valittava keskuudestaan velkojainkokous, joka ajaa velkojien oikeuksia konkurssin aikana. Velkojainkokouksella on valtuudet ohjeistaa konkurssipesän hoitajaa Slovakian konkurssilaissa erikseen määrätyissä olosuhteissa. Kyseeseen tulee esimerkiksi tilanne, jossa konkurssissa olevan yrityksen toiminnan kulut ylittävät toiminnasta saatavat tulot, ja toiminnan jatkaminen siis kerryttää lisää velkaa. Tällaisessa tilanteessa pesänhoitajan on pyydettävä ohjeita siitä, missä määrin yrityksen toimintaa on aiheellista jatkaa (Slovakian konkurssilain 88 artikla). Velkojainkokouksen ja vakuusvelkojien on äänestettävä ohjeista, minkä jälkeen konkurssituomioistuin hyväksyy ohjeet ja määrää ne sitoviksi.

(34) NCHZ:n konkurssimenettelyssä velkojainkokoukseen kuului viisi tahoa, joista neljä oli yksityisomistuksessa ([9]). Velkojainkokouksen ainoa julkisyhteisö oli valtion omaisuusrahasto (Fond národného majetku). Komission saamien tietojen mukaan NCHZ:lla oli lisäksi kuusi vakuusvelkojaa, joista neljä oli valtio-omisteisia/julkisia yrityksiä: valtion omaisuusrahasto, ympäristörahasto (Environmentálny fond), Slovakian takaus- ja kehityspankki (Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s.) sekä Novákyn kaupunki.

([8]) Perustelut hallituksen päätökselle n:o 534/2009, tehty 2 päivänä joulukuuta 2009, NCHZ:n nimeämisestä strategisesti tärkeäksi yritykseksi.

([9]) Velkojainkokouksen yksityiset jäsenet olivat INVEST – KREDIT, s.r.o. (omistaja DISOR HOLDINGS LIMITED, NCHZ:n ainoa osakas); Nováckà Energetika, a.s. (alun perin NCHZ:n tytäryhtiö, jonka enemmistöosakas tammikuusta 2011 lähtien oli STUPEFY HOLDINGS LIMITED); M-ENERGO, s.r.o. (enemmistöosakas STUPEFY HOLDINGS LIMITED) ja DAK KIABA, s.r.o.

(35) Slovakian konkurssilain edellyttämällä tavalla pesänhoitaja ilmoitti niin vakuusvelkojille kuin vakuudettomille velkojille (26 päivänä tammikuuta 2011 pidetyssä yhteisessä kokouksessa), että NCHZ:n liiketoiminnan jatkamisesta koituvat kustannukset olivat suuremmat kuin toiminnan tulot. Pesänhoitaja esitteli velkojille myös 23 päivänä joulukuuta 2010 päivätyn talousanalyysin, jossa käsiteltiin useita mahdollisia skenaarioita ja verrattiin kustannuksia ja tuloja NCHZ:n velkojien näkökulmasta. Analyysin johtopäätöksenä oli, että velkojien edun mukaista oli jatkaa NCHZ:n toimintaa ja myydä liiketoiminta jatkavana yrityksenä. Pesänhoitajan analyysia täydensi NCHZ:n johdon laatima esitys, jonka otsikkona oli "NCHZ Nováky – Yrityssaneerauksen toteutettavuus-tutkimus" ja jossa niin ikään perusteltiin, että velkojien kannalta paras ratkaisu olisi myydä NCHZ toiminnassa olevana yrityksenä. Kaikki velkojainkokoukseen kuuluvat velkojat sekä vakuusvelkojat ottivat nämä tutkimukset huomioon ja sopivat 26 päivänä tammikuuta 2011 yrityksen toiminnan jatkamisesta. Trenčínin tuomioistuin hyväksyi päätöksen ja teki siitä siis pesänhoitajaa sitovan 23 päivänä helmikuuta 2011 tehdyllä päätöksellä.

(36) Velkojien ja Trenčínin tuomioistuimen hyväksynnän jälkeen NCHZ jatkoi toimintaansa keskeytyksettä siihen saakka, että se myytiin jatkavana yrityksenä Via Chem Slovakialle heinäkuussa 2012.

2.3.3 *Komission päätös muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta*

(37) Menettelyn aloittamista koskevassa 2 päivänä heinäkuuta 2013 tehdyssä päätöksessä todettiin, että NCHZ oli maksanut työntekijöidensä sosiaaliturvamaksut ja muut velat eri valtion laitoksille konkurssimenettelyn aikana vain osittain. Velka julkisyhteisöille oli 12,1 miljoonaa euroa vuosina 2009–2011. Kun otetaan huomioon NCHZ:n taloudelliset vaikeudet ennen konkurssiin hakeutumista, antamalla NCHZ:n jatkaa toimintaansa valtion riski kerryttää julkista velkaa, jota NCHZ ei ehkä pystyisikään maksamaan, oli todellinen. Maksamattoman velan kertyminen olisi voitu välttää tai ainakin sen määrää olisi voitu pienentää huomattavasti, jos NCHZ:n toiminta olisi lopetettu konkurssimenettelyn aikana.

(38) On myös vahvoja viitteitä siitä, että valtio on sen päätöksen taustalla, jonka velkojat tekivät NCHZ:n toiminnan jatkamisesta lain voimassaolon päätyttyä ja josta yritykselle koitui perusteetonta valikoivaa taloudellista etua.

(39) Näin ollen komissio katsoi alustavasti, että verrattuna kilpailijoihin NCHZ sai etua, jota se ei olisi voinut saada tavanomaisten markkinaehtojen vallitessa, koska se sai jatkaa toimintaansa markkinoilla huomattavan pitkään maksamatta sosiaaliturvamaksuja ja muita velkoja julkisille tahoille.

(40) Komissiolla oli myös epäilyjä siitä, toteutettiinko tarjouskilpailu, jossa NCHZ myytiin, ilman ehtoja, koska jotkut tarjoajat pystyivät korottamaan tarjoustaan myöhemmin, kun kaikki tarjoukset oli jo jätetty. Komissiolla oli siis epäilyjä siitä, maksoiko tarjouskilpailun voittaja yrityksestä todella markkinahintaa vastaavan hinnan, jolla varmistettiin myyntitulojen maksimoiminen velkojien, myös valtion, saatavien kattamiseksi. Lisäksi on vahvaa näyttöä siitä, että taloudellinen toiminta jatkui keskeytyksettä siirryttäessä NCHZ:sta uuteen yksikköön. Tämä merkitsisi sitä, että NCHZ:lle myönnetty sisämarkkinoille soveltumaton valtiontuki voitaisiin periä takaisin yrityksen liiketoiminnan uudelta omistajalta.

(41) Komissio päätti sen vuoksi aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn.

3. **ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET**

(42) Menettelyn aloittamista koskevaan päätökseen saatiin huomautuksia kahdelta osapuolelta eli kantelun tekijältä sekä toiselta asianomaiselta osapuolelta, joka halusi pysyä nimettömänä. Molemmat asianomaiset osapuolet hyväksyivät komission muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esittämät tosiseikat ja perusteet.

(43) Asianomaiset osapuolet painottivat selvää ajallista yhteyttä NCHZ:n talousvaikeuksien ja strategisesti tärkeitä yrityksiä koskevan lain voimaantulon välillä. Laki hyväksyttiin nopeutetulla lainsäädäntömenettelyllä. Lisäksi Slovakian hallitus teki päätöksen, jolla NCHZ nimettiin laissa tarkoitetuksi strategisesti tärkeäksi yritykseksi, heti lain voimaantuloa seuraavana päivänä. Molemmat asianomaiset osapuolet väittivät, että riski maksamatta jäävistä veloista julkisyhteisöille oli ennakoitavissa ja että valtio olisi voinut estää velkojen kertymisen sillä, että se ei olisi nimennyt NCHZ:aa strategisesti tärkeäksi yritykseksi.

(44) Lisäksi NCHZ sai mahdollisesti etua asemastaan yrityksenä, jolla oli laillinen velvollisuus pysyä markkinoilla ja joka siis säilyi luotettavana liikekumppanina, kun taas muiden vastaavassa tilanteessa eli konkurssimenettelyssä olevien yritysten liikesuhteet toimittajiin ja asiakkaisiin olisivat luultavimmin heikentyneet, koska ne olisivat saattaneet poistua markkinoilta milloin vain.

(45) NCHZ:n toiminnan jatkamisesta velkojainkokouksen päätöksen jälkeen yksi asianomainen osapuoli väitti, että velkojainkokouksen valtio-omisteinen jäsen olisi voinut ja sen olisi pitänyt pyrkiä toisenlaiseen tulokseen yrittämällä muuttaa muiden velkojainkokouksen jäsenten mielipidettä tai edes äänestämällä NCHZ:n toiminnan jatkamista vastaan. Samat perustelut pätevät valtioon, joka oli yksi vakuusvelkojista ja jolla asianomaisten osapuolten mukaan oli oikeus veto-oikeudellaan kumota NCHZ:n toiminnan jatkamista koskeva päätös. Asianomaisten osapuolten näkemyksenä oli, että tämän laiminlyönnin vuoksi valtion voidaan katsoa olleen velkojainkokouksen ja vakuusvelkojien päätöksen taustalla.

(46) Asianomaiset osapuolet väittivät lisäksi, että valtio oli joka tapauksessa taustalla myös Trenčínin tuomioistuimen päätöksessä, jolla NCHZ:n annettiin jatkaa toimintaansa.

(47) Kumpikin asianomainen osapuoli esitti, että NCHZ:n toiminnan jatkaminen vääristi kilpailua etenkin kalsiumkarbidimarkkinoilla ja että NCHZ noudatti erittäin aggressiivisia hinnoittelukäytäntöjä kyseisellä ajanjaksolla.

(48) NCHZ:n myynnistä toinen asianomainen osapuoli väitti, että tarjouskilpailuun liittyvät sitoumukset tekivät tarjouskilpailun lopputuloksesta epävarman, ja tästä syystä osapuoli oli jättänyt osallistumatta tarjouskilpailuun, vaikka se olisi saattanut olla kiinnostunut NCHZ:n liiketoiminnan ostamisesta.

(49) Asianomaiset osapuolet totesivat myös, että Fortischemin toiminta yleensä ja läsnäolo markkinoilla vastasivat periaatteessa täysin entisen NCHZ:n liiketoimintaa. Ainoat havaittavat muutokset olivat yrityksen nimen ja omistajan vaihtuminen.

4. **SLOVAKIAN VIRANOMAISTEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET**

NCHZ:lle toimenpiteestä koitunut taloudellinen etu

(50) Slovakian viranomaiset totesivat, että NCHZ:n konkurssipesän hoitajalla oli velvollisuus jatkaa yrityksen toimintaa lain perusteella 31 päivään joulukuuta 2010 saakka. Kyseisen lain luonteesta Slovakian viranomaiset väittivät, että kyseessä oli yleinen toimenpide, jota voitiin soveltaa kaikkiin ehdot täyttäviin yrityksiin.

(51) Slovakian viranomaiset esittivät, että vaikka velkojat tai tuomioistuin eivät tehneet asiasta päätöstä ensimmäisen kauden aikana, oli todennäköistä, että laista huolimattakin velkojat olisivat joka tapauksessa päättäneet jatkaa NCHZ:n toimintaa. Slovakian viranomaiset viittasivat tässä pesänhoitajan lokakuussa 2009 (siis ennen lain voimaantuloa) tekemään alustavaan analyysiin ja julkisiin lausuntoihin, joissa puollettiin NCHZ:n toiminnan jatkamista. Lailla ei siis ollut mitään olennaista vaikutusta, sillä NCHZ olisi jatkanut toimintaansa pelkästään tavanomaisten konkurssisääntöjen nojalla siinäkin tapauksessa, ettei lakia olisi hyväksytty.

(52) Kun lain voimassaolo päättyi joulukuussa 2010, pesänhoitaja pyysi velkojainkokoukselta ohjeita yrityksen toiminnan jatkamisesta. Velkojainkokous suostui toiminnan jatkamiseen, ja Trenčínin tuomioistuin vahvisti päätöksen ([10]). Slovakian viranomaiset toimittivat talousanalyysin, joka oli laadittu velkojainkokoukselle päätöksenteon perustaksi. Yritys jatkoi toimintaansa siihen saakka, että se myytiin vuonna 2012.

(53) Slovakian viranomaiset toimittivat myös pesänhoitajan laatiman hypoteettisen analyysin, joka perustui toisesta kaudesta (toiminnan jatkaminen velkojien ja tuomioistuimen päätöksen perusteella) tehdyssä analyysissa käytettyihin menetelmiin ja joka osoittaa, että jos ensimmäisen kauden (toiminnan jatkaminen lain perusteella) alussa olisi harkittu selvitystilaan asettamista, analyysin lopputulos olisi ollut sama. Lyhytaikaisten velkojen summa olisi ollut vain 8,5 miljoonaa euroa, mutta selvitystilaan asettamisesta saatavat tulot olisivat silti jääneet pienemmiksi kuin kustannukset ja lyhytaikaiset velat.

([10]) Obchodný vestník [Virallinen yritystietolehti] nro 37B, 23.2.2011.

(54) Edellä mainitun perusteella Slovakian viranomaiset totesivat, että valtion toiminta konkurssimenettelyn kaikissa vaiheissa oli markkinaehtoisesti toimivaa velkojaa koskevan periaatteen mukaista. Valtion toiminnasta ei siis ollut taloudellista etua NCHZ:lle, eikä toiminta ollut valtiontukea.

Slovakian valtion saatavien periminen konkurssissa olleelta NCHZ:lta

(55) Slovakian viranomaiset väittivät, että päävelkoja, sosiaalivakuutuslaitos Sociálna poisťovňa, oli NCHZ:lle kohdistettuja vaatimuksia hallinnoidessaan ja periessään noudattanut sosiaalivakuutuslakia n:o 461/2003, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna, sekä Slovakian konkurssilakia. Sosiaalivakuutuslaitos oli käyttänyt kaikki lain sallimat keinot. Se ei hyväksynyt vakuutusmaksujen maksamatta jättämistä ja ilmoitti saatavistaan asianmukaisesti pesänhoitajalle.

(56) Sosiaalivakuutuslaitoksella ei ollut kirjallisia todisteita sellaisista NCHZ:aan kohdistuvista saatavista, jotka olisivat koskeneet konkurssiin asettamispäätöstä edeltävää aikaa ja jotka Slovakian konkurssilain 28 §:n mukaisesti olisi pitänyt ottaa huomioon konkurssimenettelyssä ([11]). Tästä syystä sosiaalivakuutuslaitos ei voinut olla mukana velkojien edustajissa päättämässä NCHZ:n toiminnan jatkamisesta.

(57) Ainoa mahdollinen tapa varmistaa saatavien maksaminen sosiaalivakuutuslaitokselle oli siis rekisteröidä saatavat käynnissä olevan konkurssimenettelyn aikana konkurssipesään kohdistuvina saatavina. Näin sosiaalivakuutuslaitos (Prievidzan konttorinsa kautta) jatkuvasti tekikin Slovakian konkurssilain 87 ja 88 §:n mukaisesti (asiasta tarkemmin taulukossa 2).

(58) Slovakian konkurssilain 87 §:n 3 momentin nojalla pesänhoitajan on maksettava konkurssipesään kohdistuvat saatavat kyseisen pesän omaisuuden realisoinnista saaduilla tuloilla maksun eräpäivään mennessä. Pesänhoitaja vastaa konkurssipesään kohdistuvia saatavia ilmoittaneille velkojille tappioista, jotka aiheutuvat siitä, ettei velkojien konkurssipesään kohdistuvia saatavia ole maksettu asianmukaisesti ja ajoissa tämän säännöksen mukaisesti, ellei pesänhoitaja kykene osoittamaan, että hän on toiminut huolellisen ammatinharjoittamisen vaatimusten mukaisesti. Sosiaalivakuutuslaitoksen ja NCHZ:n edustajat tapasivat Prievidzan konttorissa 24 päivänä elokuuta 2011. Tapaamisen aikana pesänhoitaja ilmoitti sosiaalivakuutuslaitoksen edustajille, että hän ei kyennyt maksamaan konkurssipesään kohdistuvia saatavia, koska hänen oli asetettava etusijalle liiketoiminnan jatkuminen, jotta yritys saataisiin myytyä mahdollisimman hyvään hintaan.

(59) Slovakian konkurssilain 47 §:n 1 momentin nojalla konkurssiin asettamisella keskeytetään kaikki oikeudenkäynnit ja muut menettelyt, jotka koskevat konkurssimenettelyn piirissä olevia, konkurssin tehneelle osapuolelle kuuluvia varoja. Näissä menettelyissä säädetyt määräajat eivät voi kulua keskeytysaikana umpeen.

(60) Slovakian konkurssilain 47 §:n nojalla sosiaalivakuutuslaitos ei voi vaatia saataviaan sosiaalivakuutuslain nojalla tehdyllä päätöksellä eikä tämän jälkeen ryhtyä perimään saataviaan ulosottoteitse (ks. Slovakian konkurssilain 48 §). Taulukosta 2 käyvät ilmi saatavat, jotka sosiaalivakuutuslaitos kirjasi syyskuun 2009 ja tammikuun 2012 välisenä aikana.

(61) Marraskuun 15 päivänä 2011 sosiaalivakuutuslaitoksen Prievidzan konttori kuitenkin nosti kanteen Prievidzan yleiselle syyttäjälle NCHZ:n puolesta toimimaan valtuutettuja henkilöitä vastaan ja esitti, että kesäkuun 2011 ja syyskuun 2011 välisenä aikana kyseiset henkilöt olivat syyllistyneet rikokseen laiminlyömällä vakuutusmaksujen keräämisen ja maksamisen lain N:o 300/2005 (rikoslaki), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna, 277 ja 278 §:n mukaisesti. Helmikuun 7 päivänä 2012 Prievidzan alueen poliisipiirin tutkija keskeytti rikosoikeudenkäynnin, koska se ei pystynyt selvittämään seikkoja, joiden nojalla kyseiset henkilöt olisi voinut panna syytteeseen.

Taulukko 2

Sosiaalivakuutuslaitoksen konkurssimenettelyyn ilmoittamat saatavat (tuhatta euroa) ([1]) **syyskuusta 2009 tammikuuhun 2012**

Saatavan kuvaus	Päivä, jolloin saatava on ilmoitettu pesänhoitajalle	Määrä, tuhatta euroa
Sosiaaliturvavakuutus ja eläkevakuutus	11.10.2010	(…)
Sosiaaliturvavakuutus ja eläkevakuutus	24.6.2011	(…)

([11]) Sosiaalivakuuslaitos ei ollut vakuusvelkoja, koska sen velat olivat syntyneet vasta konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen.

Saatavan kuvaus	Päivä, jolloin saatava on ilmoitettu pesänhoitajalle	Määrä, tuhatta euroa
Sosiaaliturvavakuutus ja eläkevakuutus	joulukuu 2011	(…)
Takuuvakuutus	11.10.2010	(…)
Takuuvakuutus	24.6.2011	(…)
Takuuvakuutus	18.1.2012	(…)
31.1.2012 mennessä ilmoitetut saatavat yhteensä		(…)

([1]) Kaikki luvut on pyöristetty.

NCHZ:n myynti

(62) NCHZ:n myynnistä Slovakian viranomaiset väittivät, että myynti tapahtui avoimesti, läpinäkyvästi ja ilman ehtoja ja että tarjouskilpailulla valittiin asianmukaisesti korkeimman tarjouksen tehnyt tarjoaja. Kaupan tyypistä Slovakian viranomaiset esittivät, että tapausta on pidettävä omaisuuden myynnin erityistapauksena, jossa kaikkien omaisuuserien mukana siirtyvät myös niihin liittyvät oikeudet ja eräät vastuut.

(63) Slovakian viranomaiset väittivät lisäksi, että tässä erityistapauksessa toiseen tarjouskilpailuun liitetyt ehdot eivät todennäköisesti vaikuttaneet mahdollisuuteen saada korkein mahdollinen kauppahinta, sillä kumpikaan toiseen tarjouskilpailuun osallistuneista kahdesta tarjoajasta ei aikonut ottaa sitoumuksia vastatakseen. Tämän lisäksi lopullinen kauppahinta (2,2 miljoonaa euroa) oli erittäin lähellä ensimmäisen, peruutetun tarjouskilpailun hintaa (2 miljoonaa euroa). Ensimmäiseen tarjouskilpailuun ei liittynyt sitoumuksia.

(64) Koska NCHZ:n myyntiin johtanut tarjouskilpailu toteutettiin Slovakian viranomaisten näkemyksen mukaan riittävän avoimesti, läpinäkyvästi ja ilman ehtoja, NCHZ:n omaisuudelle saatiin määriteltyä markkinahinta. Slovakian viranomaisten näkemyksen mukaan NCHZ:n, Via Chem Slovakian ja nykyisen Fortischemin välillä ei ole taloudellista jatkuvuutta. Slovakian viranomaiset väittivät, että Via Chem Slovakian ja Fortischemin välisessä kaupassa siirtyi alle 60 prosenttia liiketoiminnasta etenkin sillä perusteella, ettei kauppaan kuulunut kiinteää omaisuutta. Slovakian viranomaiset väittivät myös, ettei komissiolla ollut todisteita siitä, että NCHZ myynti jatkavana yrityksenä tapahtui valtiontuen takaisinperinnän välttämiseksi.

(65) Slovakian viranomaiset vahvistivat, että kaikki työntekijöiden sopimuksiin liittyvät muut kuin rahalliset sitoumukset oli myös siirretty uudelle ostajalle eli Via Chem Slovakialle. Slovakian viranomaiset täsmensivät myös, ettei yrityksen koko omaisuuden tai jatkavan yrityksen arvosta ollut laadittu minkäänlaista arvonmääritystä. Slovakian viranomaiset vahvistivat lisäksi, että kaikki konkurssimenettelyn aikana kertyneet saatavat valtiolle pysyivät edelleen NCHZ:n vastattavina, ja ne oli tarkoitus maksaa myynnistä saatavilla tuloilla.

5. **TOIMENPITEEN ARVIOINTI**

5.1 **Valtiontuen olemassaolo**

(66) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(67) Valtiontuen olemassaolon toteamiseksi on siis arvioitava, täyttyvätkö käsillä olevassa tapauksessa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa luetellut kumulatiiviset kriteerit (valtion varojen siirtyminen, toimenpiteen johtuminen valtiosta, valikoiva etu, mahdollinen kilpailun vääristyminen sekä vaikutus EU:n sisäiseen kauppaan). Kriteerien täyttymistä on tarkasteltava etenkin suhteessa sosiaaliturvamaksujen ja muiden valtion saatavien laiminlyöntiin konkurssissa olleen NCHZ:n toiminnan jatkumisen aikana, kun i) lakia sovellettiin yritykseen ja hallitus päätti nimetä NCHZ:n laissa tarkoitetuksi strategisesti tärkeäksi yritykseksi (ks. 5.2 kohta) sekä kun ii) toimintaa jatkettiin velkojainkokouksen päätöksellä ja julkisten velkojien suostumuksella (ks. 5.3 kohta).

(68) Arvioinnissa on muistettava, että koska NCHZ oli talousvaikeuksissa ennen konkurssiin hakeutumista, nimetessään NCHZ:n strategisesti tärkeäksi yritykseksi hallituksen riski kerryttää julkista velkaa, jota NCHZ ei ehkä pystyisikään maksamaan, oli todellinen. Tilanteessa oli huomattava riski siitä, että NCHZ:n konkurssimenettelyn aikana jatkuvan toiminnan tuloilla ei pystyttäisi kattamaan kaikkia toimintakuluja, mukaan lukien sosiaaliturvamaksut ja muut valtion saamiset, ja että koko ajan kasvava valtion velkasumma jäisi maksamatta asianmukaisesti. Kun tämä skenaario sitten toteutui vuonna 2010, oli riski valtion velkasumman kasvamisesta edelleen vieläkin selvempi alkuvuonna 2011, jolloin lain voimassaolon päätyttyä velkojainkokous päätti jatkaa NCHZ:n toimintaa. Pesänhoitaja itse asiassa nimenomaisesti tiedotti asiasta NCHZ:n velkojille.

(69) Konkurssiyrityksen toiminnan jatkumisen vuoksi valtion saatavat kasvoivat edelleen. Konkurssimenettelyn aikana (vuosina 2009–2012) kertyi maksamatonta velkaa yhteensä yli 13,3 miljoonan euron arvosta.

(70) On syytä myös huomata, että kertyneitä julkisia saatavia ei todennäköisesti ole mahdollista maksaa kokonaan NCHZ:n liiketoiminnan myymisestä saaduilla tuotoilla (kauppahinta 2,2 miljoonaa euroa ja […] tulot […]). Itse asiassa myynnin tuotoilla on toistaiseksi maksettu vasta 4,0 miljoonaa euroa julkisyhteisöjen saatavia.

5.2 **Lain soveltaminen NCHZ:aan**

(71) Kolmentoista kuukauden ajan (lain voimaantulosta 1 päivänä joulukuuta 2009 sen voimassaolon päättymiseen 31 päivänä joulukuuta 2010) NCHZ:n toiminnan jatkamisen perustana oli lain soveltaminen NCHZ:aan huolimatta siitä, että liiketoiminnan jatkamisen kustannukset ylittivät jatkuvasti saadut tulot, minkä vuoksi velkasumma kasvoi koko ajan.

(72) Lain 5 §:n a alamomentin perusteella konkurssipesän hoitajalla oli velvollisuus varmistaa hallituksen strategisesti tärkeäksi nimeämän yrityksen toiminta. Tietopyyntöön antamassaan vastauksessa pesänhoitaja kertoi, että konkurssiyrityksen toiminnan jatkaminen oli välttämätöntä, koska hänen oli noudatettava suoraan laista johtuvia velvoitteitaan. NCHZ sai siis jatkaa toimintaansa ja pitää yllä liikesuhteitaan siitä huolimatta, että se oli tilanteessa, jossa pesänhoitajalla olisi ollut velvollisuus harkita mahdollisuutta lopettaa toiminta ja lakkauttaa yritys (koska se ei kyennyt selviytymään kaikista veloistaan).

5.2.1 *Valtion varojen siirtyminen ja toimenpiteen johtuminen valtiosta*

(73) Kuten edellä on kerrottu, Slovakia hyväksyi lain ja nimesi NCHZ:n strategisesti tärkeäksi yritykseksi kyseisen lain perusteella. Lain soveltamisen vuoksi pesänhoitajalla oli siis velvollisuus jatkaa NCHZ:n toimintaa konkurssimenettelyn aikana.

(74) NCHZ oli nimetty strategisesti tärkeäksi yritykseksi, minkä vuoksi sen toimintaa jatkettiin, vaikka oli olemassa selvä riski (joka sittemmin toteutui) siitä, että saadut tulot eivät riittäisi kattamaan konkurssimenettelyn ajan jatkettavan toiminnan kuluja, mukaan lukien sosiaaliturvamaksut ja muut valtion saatavat.

(75) Riski maksamattomien valtion saatavien kertymisestä oli ennakoitavissa, ja valtio olisi voinut poistaa sen käyttämällä lain suomaa harkintavaltaansa ja pidättäytymällä NCHZ:n nimeämisestä strategisesti tärkeäksi yritykseksi. Nimeämisen vuoksi pesänhoitajalla oli velvollisuus jatkaa NCHZ:n toimintaa konkurssimenettelyn aikana.

(76) Lisäksi toiminnan jatkaminen ja lisävelan kertyminen lain soveltamisen seurauksena hankaloitti entisestään NCHZ:n aiempien julkisten velkojien mahdollisuutta saada saataviaan takaisin.

(77) Tästä syystä komissio katsoo, että NCHZ:n nimeäminen strategisesti tärkeäksi yritykseksi johti SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun valtion varojen siirtymiseen. Siirto tapahtui tulonmenetyksenä, joka aiheutui, kun NCHZ ei suorittanut sosiaaliturvamaksuja ja muita julkisia saataviaan sinä aikana, jolloin lakia sovellettiin siihen. Komissio panee lisäksi merkille, että päätös nimetä NCHZ strategisesti tärkeäksi yritykseksi oli hallituksen hyväksymä, minkä vuoksi sen voidaan selkeästi katsoa johtuneen Slovakian valtiosta.

5.2.2 *Taloudellinen etu*

(78) Kun lakia sovellettiin NCHZ:aan, yritys sai siitä taloudellista etua, sillä näin yritystä suojattiin tavanomaisen konkurssilainsäädännön mukaiselta normaalilta konkurssimenettelyltä. NCHZ jatkoi toimintaansa lähes 13 kuukauden ajan yksinomaan lain soveltamisen nojalla. Konkurssipesän hoitajan oli varmistettava yrityksen toiminta, vaikka sen tulot eivät kattaneet kokonaan sen toimintakustannuksia, mukaan lukien verot ja sosiaaliturvamaksut. Lain soveltaminen esti siis pesänhoitajaa ja velkojia käyttämästä harkintaansa päättäessään, oliko yrityksen toiminnan jatkaminen taloudellisesti edullista.

(79) Toiminnan jatkuminen aiheutti jatkuvia tappioita, minkä vuoksi NCHZ ei kyennyt konkurssimenettelyn aikana suoriutumaan kaikista veloistaan, mukaan lukien työntekijöiden sosiaaliturva- ja sairausvakuutusmaksut, tai muista veloistaan eri valtion laitoksille.

(80) Koska lakia sovellettiin NCHZ:aan, pesänhoitajan oli pakko i) varmistaa NCHZ:n toiminnan jatkuminen ja ii) estää työntekijöiden perusteeton joukkoirtisanominen. Tältä pohjalta pesänhoitaja itse ilmoitti, että lain soveltamisen vuoksi hänellä oli velvollisuus jatkaa NCHZ:n täysimääräistä toimintaa ilman mahdollisuutta arvioida eri vaihtoehtoja tai valita sitä vaihtoehtoa, joka olisi ollut konkurssiyrityksen velkojien kannalta edullisin.

(81) Lain voimassaolon aikana velkojainkokous ei voinut tehdä päätöksiä NCHZ:n taloudellisesta jatkosta eikä millään analyysilla arvioitu, oliko NCHZ:n toiminnan jatkaminen tässä vaiheessa velkojien edun mukaista. Vasta lain voimassaolon päättymisen lähestyessä pesänhoitaja teetti kattavan taloudellisen analyysin ja kutsui velkojainkokouksen koolle päättämään, onko NCHZ:n toimintaa syytä jatkaa.

(82) Lain soveltaminen NCHZ:aan ei perustunut yhtiön velkojien näkemyksiin, vaan muuhun yleiseen etuun. Perusteluissa hallituksen 2. joulukuuta 2009 tekemälle päätökselle NCHZ:n nimeämisestä laissa tarkoitetuksi strategisesti tärkeäksi yritykseksi mainitaan, että NCHZ:n sulkemisen johdosta saatettaisiin menettää välittömästi 1 700 työpaikkaa suoraan yrityksessä ja lisäksi 5 000 työpaikkaa NCHZ:n toimittajilla. Lisäksi perusteluissa todetaan, että NCHZ:n tuotannon seisahtumisella olisi kielteisiä vaikutuksia koko Slovakian kemianteollisuuden menestykseen ja kilpailukykyyn, mikä heikentäisi merkittävästi koko Slovakian taloutta. Hallitus sovelsi siis lakia NCHZ:aan tavalla, joka ei selvästi ollut markkinaehtoisesti toimivan velkojan periaatteen näkökulmasta perusteltua. Slovakian viranomaisten mukaan on todennäköistä, että vaikka velkojat tai tuomioistuin eivät tehneet päätöksiä ensimmäisellä kaudella, velkojat olisivat päättäneet jatkaa NCHZ:n toimintaa siinäkin tapauksessa, että lakia ei olisi sovellettu yritykseen. Slovakian viranomaiset viittaavat tässä 26 päivänä lokakuuta 2009 tehtyyn alustavaan analyysiin sekä pesänhoitajan lokakuussa 2009 (siis ennen lain voimaantuloa) antamiin julkisiin lausuntoihin, joiden mukaan NCHZ:n toiminnan jatkaminen oli pesänhoitajan mielestä paras vaihtoehto.

(83) Pesänhoitajan alustava analyysi on kuitenkin varsin pintapuolinen eikä siinä käydä millään tavalla läpi muita vaihtoehtoja (omaisuuden myynti tai selvitystilaan asettaminen), minkä vuoksi analyysia ei voi pitää sellaisena vakaana pohjana, jota velkojat olisivat hyödyntäneet NCHZ:n toiminnan jatkamisesta päättäessään. Joulukuussa 2009 tuomioistuin lisäksi vaihtoi alkuperäisen pesänhoitajan toiseen, joka olisi voinut perusteellisemman arvion perusteella tulla toisenlaiseen johtopäätökseen. Asian lisäselvittäminen pysähtyi kuitenkin lain voimaantuloon, joten velkojille tai tuomioistuimelle ei jäänyt mahdollisuutta keskustella asiasta tai tehdä siitä päätöksiä omien taloudellisten etujensa perusteella.

(84) Velkojat ja tuomioistuin päättivät jatkaa NCHZ:n toimintaa lain voimassaolon päättymisen jälkeen, mutta tämä päätös tehtiin toisenlaisessa taloudellisessa tilanteessa ja perustui joulukuussa 2010 lain voimassaolon päättymisen vuoksi laadittuun huomattavasti monitahoisempaan ja perustellumpaan taloudelliseen arvioon. Tässä arviossa oli ennen kaikkea otettava huomioon se, että ensimmäisen kauden jäljiltä NCHZ:lla oli toiminnan jatkumisesta kertyneitä maksamattomia velkoja (yksityisille ja julkisille tahoille) yhteensä 16 miljoonan euron edestä, ja nämä velat olivat ensisijaisia ennen konkurssia kertyneisiin velkoihin nähden. Tämän vuoksi velkojien tilanne ei enää ollut sama kuin konkurssimenettelyn alussa, jolloin näistä veloista oli kertynyt vasta pieni osa.

(85) Lisäksi tavanomaisten konkurssisäännösten nojalla tehtäviin päätöksiin automaattisesti kuuluva epävarmuus poistettiin soveltamalla lakia NCHZ:aan, mikä takasi, että NCHZ:n toiminta jatkui täysimääräisenä ainakin siihen saakka, kun lain voimassaolo päättyi vuoden 2010 lopulla. Tämä antoi yhtiön toimittajille ja asiakkaille vahvan

viestin siitä, että liiketoimintaa NCHZ:n kanssa olisi turvallista jatkaa, koska yritys oli lain nojalla nimetty strategiseksi yritykseksi ja sen toiminta siis jatkuisi täysimääräisenä. Toimitusvarmuus on kemianteollisuuden asiakkaille tärkeä asia, minkä vuoksi lain soveltaminen antoi NCHZ:lle merkittävää etua tavanomaiseen konkurssimenettelyyn verrattuna. Lain soveltamisen vuoksi NCHZ:n asiakkaat saattoivat olla huomattavasti varmempia siitä, että tappioiden kasvusta ja velkojien edusta ja näkemyksistä huolimatta NCHZ jatkaisi toimintaansa ainakin lain voimassaolon päättymiseen saakka. NCHZ sai siis etuoikeutettua kohtelua verrattuna samanlaisessa tilanteessa oleviin kilpailijoihinsa.

(86) Riski siitä, että asiakkaat vaihtavat toimittajaa konkurssin jälkeen, ei ole pelkästään hypoteettinen. Itse asiassa asiakkaita menetettiin vuosina 2009 ja 2010 lain soveltamisen muodostamasta suojasta huolimatta, kuten pesänhoitajan lain voimassaolon päättymisen jälkeen laatimasta taloudellisesta analyysista käy ilmi. Ilman lain soveltamista riski kauppojen menettämisestä konkurssimenettelyn luomien epävarmuustekijöiden vuoksi olisi ollut huomattavasti suurempi. Samalla olisi kasvanut riski siitä, että velkojat olisivat todenneet, ettei NCHZ:n toiminnan jatkuminen enää ollut taloudellisesta näkökulmasta järkevää.

(87) Slovakian viranomaiset toimittivat pesänhoitajan laatiman hypoteettisen analyysin, joka perustui samoihin menetelmiin kuin toisen kauden aikana tehty analyysi. Analyysi osoittaa, että jos ensimmäisen kauden alussa olisi harkittu selvitystilaan asettamista, analyysin lopputulos olisi ollut sama kuin toisen kauden aikana tehdyssä analyysissa. Lyhytaikaisten velkojen summa olisi ollut vain 8,5 miljoonaa euroa, mutta selvitystilaan asettamisesta saatavat tulot olisivat silti jääneet pienemmiksi kuin kustannukset ja lyhytaikaiset velat. Analyysi on kuitenkin lyhyt ja hypoteettinen ja pesänhoitaja laati sen vasta tapahtuman jälkeen ([12]), sillä se laadittiin ja toimitettiin vasta maaliskuussa 2014.

(88) Slovakian viranomaiset eivät ole osoittaneet, että NCHZ:n toiminnan jatkaminen olisi varmasti hyväksytty konkurssikauden alussa asianmukaisen, syvällisen analyysin ja kaikkien sidosryhmien välisten neuvotteluiden perusteella siinä tapauksessa, että lakia ei olisi sovellettu NCHZ:aan. Jos lakia ei olisi sovellettu NCHZ:aan, yritykselle olisi itse asiassa koitunut tästä muitakin kielteisiä seurauksia (asiakkaat olisivat esimerkiksi vaihtaneet toimittajansa luotettavampaan), mikä olisi huomattavasti lisännyt riskiä siitä, että velkojat olisivat päättäneet lopettaa toiminnan tässä vaiheessa.

(89) Kun lakia sovellettiin NCHZ:aan, yritys sai tästä siis valikoivaa taloudellista etua, sillä näin yritystä suojattiin tavanomaisen konkurssilainsäädännön mukaiselta normaalilta konkurssimenettelyltä. Lain soveltamisen seurauksena pesänhoitajalla, velkojilla tai tuomioistuimella ei ollut mahdollisuutta lopettaa NCHZ:n toimintaa tai tehdä merkittäviä henkilöstöleikkauksia (ks. johdanto-osan 27 kappale) joko konkurssimenettelyn alussa tai myöhemmin (eli vuoden 2010 aikana) NCHZ:n taloudellisen tilanteen heikentymisen vuoksi. Lain soveltamisen vuoksi NCHZ ja kolmannet osapuolet (esimerkiksi asiakkaat ja toimittajat) saattoivat myös olla varmoja toiminnan jatkumisesta, mitä tavanomaisten konkurssisäännösten nojalla ei koskaan ole mahdollista taata.

(90) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että NCHZ sai lain soveltamisesta perusteetonta taloudellista etua.

5.2.3 *Toimenpiteen valikoivuus*

(91) Päätös soveltaa lakia NCHZ:aan ja siis taata sen toiminnan jatkaminen on hallituksen hyväksymä yksittäinen, nimenomaan NCHZ:aa koskeva toimenpide, minkä vuoksi toimenpide on lähtökohtaisesti valikoiva.

(92) Slovakian viranomaiset esittävät, että laki oli yleinen toimenpide, jota voitiin soveltaa kaikkiin laissa määritellyt kriteerit täyttäviin yrityksiin. Jos jätetään huomiotta se, että tarkasteltavan oleva toimenpide ei ole itse laki vaan sen soveltaminen NCHZ:aan hallituksen päätöksellä, komissio toteaa, että EU-tuomioistuinten vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti se, että laki oli yleinen toimenpide, ei sulje pois sitä mahdollisuutta, ettei sillä voitiin antaa valikoivaa etua tietylle taholle.

(93) Ensinnäkin laki oli kyllä yleinen lainsäädäntötoimi, mutta tapauksen olosuhteet viittaavat siihen, että laki säädettiin nimenomaan NCHZ:aa varten (eräissä lehtijutuissa lakia jopa nimitettiin ”lex NCHZ:ksi”). Laki hyväksyttiin kuukausi sen jälkeen, kun yritys julistettiin konkurssiin, ja NCHZ oli ainoa yritys, johon lakia sovellettiin.

([12]) Tuomio 5.6.2012, *komissio* v. *EDF*, C-124/10, EU:C:2012:318, kohdat 83–85 ja 105; tuomio 16.5.2002, *Ranska* v. *komissio*, C-482/99, EU:C:2002:294, kohdat 71 ja 72; tuomio 30.4.1998, *City Flyer Express Ltd* v. *komissio*, T-16/96, EU:T:1998:78, kohta 76.

(94) Toisekseen lakia voitiin soveltaa johonkin yritykseen vasta sitten, kun hallitus oli päättänyt nimetä yrityksen ”strategisesti tärkeäksi”, sillä lakia ei sovellettu automaattisesti kaikkiin lain 1 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset täyttäviin yrityksiin. Kyseisten edellytysten sanamuodon perusteella hallituksella oli huomattavan paljon harkintavaltaa siinä, mitkä yritykset katsottiin strategisesti tärkeiksi ([13]).

(95) Tästä syystä komissio katsoo, että toimenpide, jolla NCHZ:n annettiin kerryttää maksamattomia velkoja valtiolle, oli SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valikoiva toimenpide.

5.2.4 *Kilpailun vääristyminen ja vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan*

(96) NCHZ:n toiminnan jatkuminen lain soveltamisen nojalla vähensi kustannuksia, joita NCHZ:lle olisi muuten koitunut. NCHZ:n toiminta ei tuottanut riittävästi tuloja, jotta kaikki toimintakulut olisi voitu maksaa, myös sosiaaliturvamaksut ja muut konkurssimenettelyn aikana kertyneet velat valtiolle. Vaikka NCHZ ei pystynyt suoriutumaan velvoitteistaan eikä varsinkaan valtion saatavista (joita ei maksettu koko lain 13 kuukautta kestäneen voimassaolon aikana), yritys toimi edelleen markkinoilla ja tarjosi tuotteitaan kilpaillen muiden eurooppalaisten kemianteollisuuden yritysten kanssa.

(97) Kuten edellä on kuvattu, lain soveltamisesta oli yritykselle lisäksi taloudellista etua, jota muut vastaavassa tilanteessa olevat yritykset eivät saaneet. Lain soveltaminen todennäköisesti vähensi merkittävästi etenkin asiakkaiden ja toimittajien menettämisen vaaraa konkurssimenettelyn aikana. Yrityksellä oli lain nojalla velvollisuus jatkaa toimintaansa, mikä sai NCHZ:n liikekumppanit jatkamaan liikesuhdettaan yrityksen kanssa. NCHZ:n asiakkaiden toimitusvarmuudesta, joka on kemianteollisuudessa erityisen tärkeä asia, huolehdittiin liiketoiminnan jatkamisella laissa määritellyllä tavalla. Jos lakia ei olisi sovellettu, NCHZ:n asiakkaat olisivat todennäköisemmin etsineet muita toimituslähteitä, sillä niitä olisi huolestuttanut yrityksen toiminnan mahdollinen yhtäkkinen loppuminen konkurssiyrityksen heikentyvän talous- ja rahoitustilanteen vuoksi.

(98) Yksittäisen yrityksen kulujen vähentäminen on toimintatukea, joka vääristää kilpailua, sillä NCHZ:n kilpailijoiden oli maksettava kyseiset kulut tai vastattava maksukyvyttömyyden seurauksista. Toimenpiteet saattoivat vääristää kilpailua myös antamalla NCHZ:n keinotekoisesti jatkaa toimintaansa kalsiumkarbidimarkkinoilla ja muilla kohdemarkkinoillaan.

(99) Kalsiumkarbidin tuottajia on EU:ssa vain muutamia ja tuotteita myydään koko Euroopan laajuisesti, minkä vuoksi kyseinen toimenpide vaikuttaa selvästi myös jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

5.2.5 *Valtiontuen olemassaoloa koskeva päätelmä*

(100) Edellä kerrotun perusteella komissio toteaa, että NCHZ:n nimeäminen strategisesti tärkeäksi yritykseksi lain nojalla muodosti valikoivan edun kyseisen yrityksen hyväksi, oli valtiosta johtuva toimenpide ja johti valtion varojen käyttöön ja kilpailun vääristymiseen jäsenvaltioiden välisillä avoimilla markkinoilla. Toimenpide on tämän vuoksi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

(101) Valtiontuen määrä vastaa niitä saatavia, jotka kertyivät ja jäivät maksamatta valtiolle ja valtion laitoksille sinä aikana, kun lakia sovellettiin NCHZ:aan. Slovakian viranomaisten antamien tietojen perusteella maksamaton velka kauden alussa oli yhteensä 735 817,44 euroa ([14]). Lain voimassaolon päättyessä maksamaton velka oli 5 519 241,54 euroa ([15]). Tukisumma on siis 4 783 424,10 euroa.

([13]) Aiheesta ks. erityisesti asia T-152/99, *Hijos de Andrés Molina, SA (HAMSA)* v. *komissio*, EU:T:2002:188, kohta 157.

([14]) Summa vastaa julkisille velkojille 31 päivänä joulukuuta 2009 maksamatta olleiden velkojen määrää. Slovakian viranomaisten mukaan käytettävissä ei ole täsmällisiä tietoja summista tarkalleen sinä päivänä, jolloin NCHZ nimettiin strategisesti tärkeäksi yritykseksi. Tästä syystä summa on täsmällisin saatavilla oleva (ja varsin maltillinen) arvio maksamattomien velkojen määrästä lain soveltamisen alkamispäivänä.

([15]) Summa vastaa julkisille velkojille 31 päivänä joulukuuta 2010 maksamatta olleiden velkojen määrää. Slovakian viranomaisten mukaan käytettävissä ei ole täsmällisiä tietoja summista tarkalleen sinä päivänä, jolloin NCHZ lakkasi lain nojalla olemasta strategisesti tärkeä yritys. Tästä syystä summa on täsmällisin saatavilla oleva (ja varsin maltillinen) arvio maksamattomien velkojen määrästä lain soveltamisen päättymispäivänä.

5.3 **Toiminnan jatkaminen velkojainkokouksen päätöksen nojalla**

(102) Lain voimassaolon päättymisen jälkeen pesänhoitajalla ei enää ollut lakisääteistä velvollisuutta jatkaa yrityksen toimintaa. Pesänhoitaja kertoi sekä vakuusvelkojille että vakuudettomille velkojille, että NCHZ oli konkurssiin julistamisestaan saakka kerryttänyt jatkuvasti tappiota ja että liiketoiminnan jatkamisesta syntyvät kulut olivat tuloja suuremmat. Velkojainkokouksen velkojat sekä vakuusvelkojat olivat tietoisia yrityksen heikosta kunnosta, mutta päättivät silti tammikuussa 2011, että NCHZ jatkaa toimintaansa. Konkurssituomioistuin vahvisti päätöksen Slovakian konkurssilain mukaisesti, jolloin päätöksestä tuli pesänhoitajan kannalta sitova.

5.3.1 *Toimenpiteen johtuminen valtiosta ja taloudellinen etu*

(103) NCHZ:n toiminnan jatkaminen lain voimassaolon päättymisen jälkeen perustui päätökseen, jonka teki velkojainkokous eli vakuudettomia velkojia edustava elin, jonka jäsenet olivat pääasiassa yksityisiä yrityksiä. Muodollinen tutkintamenettely osoitti, että yhdelläkään velkojainkokouksen jäsenellä tai vakuusvelkojalla ei Slovakian konkurssilain nojalla ollut veto-oikeutta. Päätökset näissä elimissä tehtiin enemmistöpäätöksinä. Yksikään valtion laitos ei siis olisi voinut etujensa perusteella pysäyttää velkojen kasvua.

(104) Näin ollen voidaan todeta, että NCHZ:n toiminnan jatkaminen perustui päätökseen, josta vastasivat yksityiset velkojat, sillä julkisilla velkojilla ei ollut mahdollisuutta estää NCHZ:n toiminnan jatkamista veto-oikeudella. Tästä syystä ei voida katsoa, että päätös jatkaa NCHZ:n toimintaa lain voimassaolon päättymisen jälkeen olisi johtunut valtiosta.

(105) Tämä osoittaa myös sen, että eri julkisten velkojien päätös tukea aktiivisesti NCHZ:n toiminnan jatkumista toisella kaudella tehtiin samaan aikaan ja samoissa olosuhteissa (*pari passu* eli tasavertaisin ehdoin) kuin vastaavien yksityisten velkojien päätökset, mikä tarkoittaa, että julkiset velkojat toimivat markkinaehtoisesti toimivan velkojan periaatteen mukaisesti.

(106) Täydellisyyden vuoksi komissio myös tarkisti pesänhoitajan laatiman taloudellisen analyysin, joka oli velkojien ja tuomioistuimen käytettävissä kyseisenä ajankohtana. Analyysissa käsitellään useita mahdollisia skenaarioita ja verrataan kustannuksia ja tuloja NCHZ:n velkojien näkökulmasta. Erityisesti on syytä huomata, että analyysin mukaan NCHZ:n toiminnan lopettaminen olisi johtanut huomattaviin, yhteensä yli 48 miljoonan euron kustannuksiin. Suurin osa kustannuksista liittyi kemikaalituotantolaitosten sulkemiseen ja ympäristön puhdistustoimiin (noin 37,3 miljoonaa euroa) sekä henkilöstökuluihin (10,5 miljoonaa euroa, jos kaikki lakisääteiset velvoitteet olisi hoidettu). Yksittäisten omaisuuserien myynnistä odotettiin samalla 47–52 miljoonan euron tuloja (ottamatta huomioon laitteiden purkamisesta ja siirtämisestä johtuvia lisäkuluja).

(107) Etusijalla olivat konkurssimenettelyn aikana jatkuneesta toiminnasta aiheutuneet velat julkisille ja yksityisille tahoille (tuolloin 16 miljoonaa euroa), minkä vuoksi mitään konkurssia edeltäviä velkoja ei kyettäisi maksamaan. Analyysissa otetaan kuitenkin huomioon, että yrityksestä saataisiin todennäköisesti parempi hinta, kun se myytäisiin toimivana, sillä osa teknisistä laitteista vaurioituisi pysyvästi, jos toiminta lopetettaisiin. Analyysissa todetaan myös, että ensimmäisen tarjouskilpailun epäonnistumisesta huolimatta kiinnostuneita ostajia oli useita. Analyysin yleisenä johtopäätöksenä on, että velkojien edun mukaista on jatkaa NCHZ:n toimintaa ja myydä liiketoiminta jatkavana yrityksenä.

(108) Pesänhoitajan taloudellisen analyysin lisäksi myös NCHZ:n johto laati oman analyysinsa. Tässä analyysissa oletettiin, että jos toiminta lopetettaisiin, yrityksen omaisuuden todennäköinen reaaliarvo olisi vain 15,5 miljoonaa euroa, jolloin NCHZ:n toiminnan lopettaminen olisi velkojien näkökulmasta vieläkin huonompi vaihtoehto. Lisäksi tutkimuksessa esitettiin, että yritys olisi mahdollista myydä onnistuneesti, jos sille tehtäisiin eräitä saneeraustoimenpiteitä. Lain vuoksi henkilöstön irtisanominen oli varsin hankalaa, minkä vuoksi NCHZ toteutti henkilöstöleikkaukset vasta toisen kauden alussa, kun lain voimassaolo oli päättynyt. Tutkimuksen yleisenä johtopäätöksenä oli, että velkojien asema turvattaisiin parhaiten myymällä NCHZ jatkavana yrityksenä.

(109) Kyseisten asiakirjojen perusteella esitettiin, että toimintaa jatkettaisiin, minkä niin julkiset kuin yksityisetkin velkojat hyväksyivät. Komissio panee merkille, että ainakin joillekin yksityisille velkojille maksettavat velat olivat myös kasvaneet konkurssiaikana ja niiden summa oli lopulta 11,5 miljoonaa euroa.

(110) Perusteellinen tutkimus osoitti lisäksi, että neljästä velkojien elimissä edustettuna olleesta julkisesta velkojasta (valtion omaisuusrahasto, ympäristörahasto, Slovakian takaus- ja kehityspankki sekä Novákyn kaupunki) vain kahteen vaikutti suoraan uhka NCHZ:n velan kasvusta edelleen toiminnan jatkumisen aikana. Nämä kaksi velkojaa olivat ympäristörahasto, jonka velka kasvoi toisella kaudella vain [100–500] tuhatta euroa, ja Novákyn kaupunki, jonka maksamattomat velat toisen kauden aikana kasvoivat [300–800] tuhatta euroa. Tärkeimmät julkiset velkojat, joiden velkasummat kasvoivat entisestään konkurssimenettelyn aikana – etenkin julkiset sairaus- ja sosiaalivakuutusyhtiöt – eivät olleet edustettuina missään niistä velkojien elimistä, jotka päättivät NCHZ:n toiminnan jatkumisesta. Niillä ei siis ollut mahdollisuutta vaikuttaa suoraan päätöksentekoon, eivätkä ne olisivat voineet estää NCHZ:n toiminnan jatkumista. Kyseiset julkiset velkojat tekivät kaiken voitavansa velkojensa perimiseksi ilmoittamalla saatavansa konkurssipesän hoitajalle ja hyödyntämällä konkurssilaissa säädettyjä ulosottomenettelyitä.

(111) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että eri valtion laitosten toiminta täytti yksityisen sijoittajan testin vaatimukset.

(112) Tästä syystä komissio toteaa, että NCHZ ei saanut kilpailijoihinsa nähden sellaista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa toisella kaudella, jolloin lakia ei enää sovellettu, ja NCHZ jatkoi toimintaansa velkojainkokouksen päätöksen perusteella.

5.3.2 *Valtiontuen olemassaoloa koskeva päätelmä*

(113) Valtiontuen määrittelyssä hyödynnettävistä kumulatiivisista ehdoista vähintään kaksi (toimenpiteen johtuminen valtiosta sekä taloudellisen edun saaminen) jäävät täyttymättä, minkä vuoksi komissio toteaa, että NCHZ:n toiminnan jatkuminen velkojainkokouksen päätöksen nojalla ei ole SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

5.4 **Sääntöjenvastainen tuki**

(114) Komissio huomauttaa, että koska lain soveltaminen NCHZ:aan on valtiontukea, tuki myönnettiin SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa määrätyn ilmoitusvelvoitteen ja täytäntöönpanokiellon vastaisesti. Komissio toteaa, että NCHZ:lle myönnetty tuki on siis sääntöjenvastaista valtiontukea.

5.5 **Toimenpiteiden soveltuvuus sisämarkkinoille**

(115) Edellä kuvattu toimenpide on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaista valtiontukea, minkä vuoksi sen soveltuvuutta sisämarkkinoille on arvioitava kyseisen artiklan 2 ja 3 kohdissa säädettyjen poikkeusten nojalla.

(116) EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltion vastuulla on ilmoittaa, millä perusteella tuki soveltuu sisämarkkinoille, sekä osoittaa, että kyseiset perusteet pätevät tässä tapauksessa ([16]). Slovakian viranomaisten näkemyksen mukaan toimenpiteet eivät ole valtiontukea, eivätkä ne ole ilmoittaneet, millä perusteella sisämarkkinoille soveltuvuutta pitäisi arvioida.

(117) Komissio on kuitenkin arvioinut, voisiko mitään SEUT-sopimuksessa säädetyistä perusteista soveltaa vastakkaisen näytön puuttuessa nyt arvioitavana oleviin toimenpiteisiin.

(118) Koska toimenpiteiden myöntämishetkellä NCHZ oli konkurssimenettelyssä, se oli selvästi vaikeuksissa olevien yritysten pelastamis- ja rakenneuudistustukea koskevissa yhteisön suuntaviivoissa ([17]), jäljempänä ”suuntaviivat”, tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys.

(119) Tämän vuoksi arvio valtiontukien soveltuvuudesta sisämarkkinoille on tehtävä periaatteessa näissä suuntaviivoissa määriteltyjen kriteerien perusteella.

(120) Komissio toteaa, että suuntaviivojen 3.1 kohdassa säädetyt pelastamistuen edellytykset eivät näytä täyttyvän. Erityisesti on huomattava, että tuki ei ole maksuvalmiustukea, joka myönnetään lainatakauksina tai lainoina, eikä siihen ole liitetty Slovakian viranomaisilta saatua sitoumusta toimittaa komissiolle rakenneuudistus- tai selvitystilasuunnitelma tai vastaava.

([16]) Asia C-364/90, *Italia* v. *komissio*, EU:C:1993 157, 20 kohta.
([17]) EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

(121) Suuntaviivojen 3.2 kohdassa määritellystä rakenneuudistustuesta komissio toteaa, että Slovakia ei ilmoittanut mitään edellä kuvatuista toimenpiteistä rakenneuudistustukena, eikä se ole myöskään pystynyt osoittamaan, että toimenpiteissä olisi mukana tekijöitä, joiden perusteella niitä voitaisiin pitää rakenneuudistustukena (esimerkiksi rakenneuudistussuunnitelma, oma rahoitusosuus tai vastasuoritteet).

(122) Suuntaviivojen 34 kohdan mukaan edellytyksenä tuen myöntämiselle on rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpano, jonka komissio on vahvistanut jokaisen yksittäisen tuen osalta. Nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa tuki oli myönnetty ilman uskottavaa rakenneuudistussuunnitelma, joka olisi täyttänyt suuntaviivoissa säädetyt edellytykset. Tämä seikka riittäisi jo sinänsä perusteeksi sille, että toimenpiteet eivät sovellu sisämarkkinoille.

(123) Lisäksi komissio toteaa, että Slovakian viranomaiset eivät ole tuoneet komission tietoon mitään sellaisia seikkoja, joilla varmistettaisiin, että rakenneuudistustuki täyttää sisämarkkinoille soveltumisen edellytykset: esimerkiksi NCHZ:n pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen, hyväksyttävän suuruinen oma rahoitusosuus tai riittävät vastasuoritteet.

(124) Komissio toteaa, että edellä kuvattu toimenpide ei suuntaviivojen perusteella sovellu sisämarkkinoille, minkä vuoksi kyseessä on sisämarkkinoille soveltumaton valtiontuki.

5.6 **Tuen takaisinperintä**

(125) SEUT-sopimuksen ja unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komission olisi yleensä päätettävä, että jäsenvaltion on kumottava sääntöjen vastaisesti myönnetty valtiontuki, jos on todettu, ettei tuki sovellu sisämarkkinoille ([18]). Tuomioistuin on niin ikään johdonmukaisesti katsonut, että jäsenvaltion velvollisuudella kumota sisämarkkinoille soveltumattomaksi katsottu tuki on tarkoitus palauttaa aikaisempi tilanne ([19]).

(126) Tässä yhteydessä tuomioistuin on vahvistanut, että tavoite on saavutettu, kun tuensaaja on palauttanut sääntöjenvastaisella tuella saamansa rahasummat, jolloin se menettää markkinoilla kilpailijoihinsa verrattuna saamansa edun ja tuen suorittamista edeltänyt tilanne palautuu ([20]).

(127) Oikeuskäytännön mukaisesti neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([21]) 14 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta […]”.

(128) Koska mitään nyt kyseessä olevaa toimenpidettä ei SEUT-sopimuksen 108 artiklan vastaisesti ilmoitettu komissiolle ja koska niitä on pidettävä sääntöjenvastaisena ja sisämarkkinoille soveltumattomana tukena, myönnetyt määrät on perittävä takaisin, jotta markkinoilla ennen tukien myöntämistä vallinnut tilanne saadaan palautettua. Takaisinperinnän olisi koskettava ajanjaksoa, joka alkaa siitä, kun tuen saaja alkoi saada etua eli tuki saatettiin tuen saajan käyttöön, ja päättyy siihen, kun se on tosiasiallisesti peritty takaisin. Takaisinperittäville summille lasketaan korkoa, jota kertyy siihen saakka, kun takaisinperintä on toteutunut kokonaisuudessaan. Takaisinperinnässä otetaan huomioon valtiontukeen sisältyvät maksamattomat velat, jotka on todistetusti jo maksettu takaisin NCHZ:n omaisuuden myymisestä saaduilla tuloilla.

(129) NCHZ:n liiketoiminnan myymisessä Via Chem Slovakialle ja Fortischemille komissio tutkii, onko kyseisten yritysten välillä mahdollisesti taloudellista jatkuvuutta, minkä perusteella arvioidaan, onko tuen takaisinperintä ulotettava myös näihin yrityksiin.

5.7 **NCHZ:n taloudellinen jatkuvuus liiketoiminnan myymisen kautta**

(130) Jos komissio, kuten edellä on kerrottu, tekee kielteisen päätöksen yritykselle myönnetyn sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinperinnästä SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti, on kyseisen jäsenvaltion perittävä takaisin sisämarkkinoille soveltumaton tuki. Takaisinperintävelvollisuus voidaan ulottaa myös sellaiseen uuteen yhtiöön, jolle kyseinen yhtiö on luovuttanut tai myynyt osan omaisuuseristään, jos luovutuksen tai kaupan rakenteen johdosta voidaan päätellä, että näiden kahden yhtiön välillä on taloudellinen jatkuvuus ([22]).

([18]) Katso asia C-70/72, *komissio* v. *Saksa*, EU:C:1973:87, 13 kohta.
([19]) Katso yhdistetyt asiat C-278/92, C-279/92 ja C-280/92, *Espanja* v. *komissio*, EU:C:1994:325, 75 kohta.
([20]) Katso asia C-75/97, *Belgia* v. *komissio*, EU:C:1999 311, 64 ja 65 kohta.
([21]) Neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1999, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä; EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.
([22]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 28.3.2012, *Ryanair Ltd* v. *Euroopan komissio*, asia T-123/09, 155 kohta.

(131) Kaupan tarkoituksesta komissio toteaa, että vaikkei sillä ole välitöntä näyttöä siitä, että kaupan tarkoituksena oli välttää mahdollisen takaisinperintäpäätöksen seuraukset, oli Slovakian viranomaisilla joka tapauksessa tiedossa, että komissio oli tutkinut alustavasti NCHZ:aa vastaan tehtyä kannetta 17 päivästä lokakuuta 2011 lähtien (ks. johdanto-osan 2 kappale) ja että NCHZ:lle 22 päivänä heinäkuuta 2009 tehdyllä päätöksellä määrättyä 19,6 miljoonan euron kartellisakkoa oli jo vaadittu maksettavaksi (ks. johdanto-osan 12 kappale).

(132) Tuomioistuimen asiassa *Italia ja SIM 2* v. *komissio* ([23]) tekemässä päätöksessä, johon komission yhtiöitä Olympic Airlines, Alitalia ja SERNAM ([24]) koskevat päätökset perustuivat, todettiin, että arvio taloudellisen toiminnan jatkuvuudesta tuensaajan ja sen yhtiön välillä, jolle tuensaajan omaisuus siirrettiin, perustuu joukkoon indikaattoreita. Huomioon voidaan ottaa seuraavat seikat: myyntihinnan ja markkinahinnan vastaavuus, myytyjen omaisuuserien laajuus (varat ja velat, työntekijöiden siirtyminen, omaisuus kokonaisuudessaan), ostajan tai ostajien henkilöllisyys, kaupan ajoitus (alustavan arvion aloittamisen, muodollisen tutkintamenettelyn vai lopullisen päätöksen jälkeen) sekä toimenpiteen taloudelliset perustelut. Tuomioistuin vahvisti nämä indikaattorit 28 päivänä maaliskuuta 2012 tekemässään päätöksessä asiassa *Ryanair* v. *komissio*, jolla Alitalia-päätös vahvistettiin ([25]).

(133) Komissio analysoi NCHZ:n liiketoiminnan myyntiä Via Chem Slovakialle ja edelleen Fortischemille edellä mainittujen kriteerien perusteella ja tutkii, onko NCHZ:n ja lopulta Fortischemin haltuun ja johdettavaksi päätyneen liiketoiminnan välillä taloudellista jatkuvuutta.

(134) Komission näkemyksen mukaan ei ole tarkoituksenmukaista analysoida erikseen taloudellista jatkuvuutta niissä kahdessa kaupassa, joiden kautta Fortischem hankki omistukseensa NCHZ:n liiketoiminnan, eli liiketoiminnan myyntiä ensin Via Chem Slovakialle ja edelleen Fortischemille. Via Chem Slovakia myi liiketoiminnan Fortischemille toisessa kaupassa 1 päivänä elokuuta 2012 eli vain päivä sen jälkeen, kun ensimmäinen kauppa oli saatu päätökseen. Via Chem Slovakia ei siis koskaan tosiasiallisesti hallinnoinut tai johtanut hankkimaansa NCHZ:n liiketoimintaa.

(135) Komissio myöntää, että kyseiset kaksi kauppaa eivät tarkalleen ottaen olleet laajuudeltaan samanlaiset, sillä Via Chem Slovakia jäi edelleen eräiden kiinteiden omaisuuserien (rakennusten ja tontin) haltijaksi. Saatujen tietojen perusteella on kuitenkin selvää, että Via Chem Slovakian hankkima NCHZ:n liiketoiminta siirtyi kokonaisuudessaan välittömästi Fortischemille. Kiinteää omaisuutta lukuun ottamatta Fortischem sai Via Chem Slovakialta kaikki kemikaalien tuotantoon liittyvät omaisuuserät ja oikeudet (tuotantokoneet ja laitteet, sopimukset jne.) sekä kemikaalien tuotantoa koskevat sitoumukset (mukaan lukien kaikki työsopimukset). Kiinteä omaisuus, jota ei myyty Fortischemille mutta jota tarvittiin NCHZ:n liiketoiminnan jatkamisessa, annettiin Fortischemin käyttöön vuokrasopimuksen perusteella. Tämän vuoksi komissio analysoi suoraan, onko NCHZ:n ja sen Fortischemille siirtyneen liiketoiminnan välillä taloudellista jatkuvuutta. Kahden kaupan erityispiirteet otetaan huomioon siinä määrin kuin ne ovat tämän arvion kannalta merkityksellisiä.

5.7.1 *Myyntihinta*

(136) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio esitti epäilyjä siitä, vastasiko tarjouskilpailun voittajan Via Chem Slovakian yrityksen omaisuudesta maksama myyntihinta eli 2,2 miljoonaa euroa todellista markkinahintaa.

(137) Tarjouskilpailuun liittyi ehtoja, jotka ovat todennäköisesti alentaneet omaisuuden arvoa. Tarjouksen ehtojen mukaan tarjouskilpailuun osallistujat saivat valita, ottivatko ne vastattavakseen ”luovutuksensaajan sitoumukset” (ks. johdanto-osan 17 ja 18 kappale).

(138) Tarjouskilpailun ehdoissa määrättiin, että jos korkein tarjous saataisiin tarjoajalta, joka ei ottaisi sitoumuksia vastatakseen, korkeimman tarjouksen tehneelle sitoumukset vastatakseen ottavalle tarjoajalle voitaisiin antaa mahdollisuus tehdä samansuuruinen tarjous. Komissio katsoo, että yhden tarjoajan mahdollisuus korottaa tarjoustaan sen jälkeen, kun kaikki tarjoukset on tehty, on omiaan vähentämään mahdollisten osallistujien mielenkiintoa ja/tai vaikuttamaan kielteisesti tehtäviin tarjouksiin.

([23]) Tuomioistuimen päätös 8.5.2003, *Italian tasavalta ja SIM 2 Multimedia SpA* v. *Euroopan yhteisöjen komissio*, yhdistetyt asiat C-328/99 ja C-399/00.

([24]) Komission päätös, tehty 17 päivänä syyskuuta 2008, valtiontuki N 321/2008, N 322/2008 ja N 323/2008 – Kreikka – Vente de certains actifs d'Olympic Airlines/Olympic Airways Services; komission päätös, tehty 12 päivänä marraskuuta 2008, valtiontuki N 510/2008 – Italia – Alitalian omaisuuserien myynti; komission päätös, tehty 4 päivänä huhtikuuta 2012, valtiontuki SA.34547 – Ranska – Reprise des actifs du groupe SERNAM dans le cadre de son redressement judiciaire.

([25]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 28.3.2012 asiassa T-123/09, *Ryanair Ltd* v. *Euroopan komissio*.

(139) Tarjouskilpailulla saadaan korkein tarjous muun muassa juuri siksi, että muiden tarjoajien esittämistä hinnoista ei ole tietoa. Jos tarjoaja, joka tarjousta tehdessään lupautuu vastaamaan sitoumuksista, tietää, että tehtävän tarjouksen on oltava korkein vain niistä tarjouksista, joissa sitoumukset otetaan vastattavaksi, ja jos kyseinen tarjoaja pystyy tekemään samansuuruisen tarjouksen kuin tarjoaja, joka tekee suurimman tarjouksen ottamatta sitoumuksia vastattavakseen, kyseinen tarjoaja saattaa helposti tehdä pienemmän tarjouksen kuin tilanteessa, jossa tarjouskilpailun ehdoissa ei anneta mahdollisuutta tehdä samansuuruista tarjousta.

(140) Tällainen ehto voi lisäksi vähentää sellaisten tarjoajien mielenkiintoa, jotka eivät halua tarjouksessaan ottaa sitoumuksia vastattavakseen, sillä ne tietävät, että vaikka ne tekisivät korkeimman tarjouksen, se voidaan hylätä, koska toisella, sitoumukset vastattavakseen ottavalla ostajalla on mahdollisuus korottaa tarjoustaan. Tällaisessa tilanteessa sitoumuksista kieltäytynyt tarjoaja ei enää saa tilaisuutta tehdä uutta tarjousta ja tarjota korkeampaa hintaa.

(141) Edellä esitetyn perusteella tarjouskilpailun ehdot vaikuttaisivat suosivan niitä tarjoajia, jotka suostuvat ottamaan sitoumukset vastattavakseen, sillä tilanteessa, jossa kaksi tarjoajaa tarjoaa samaa hintaa, mutta vain toinen suostuu ottamaan sitoumukset vastattavakseen, on sitoumuksiin suostunut tarjoaja etusijalla. Tämän perusteella näyttää siltä, että hinta, joka saataisiin ilman sitoumuksia, voisi olla mahdollisesti korkeampi kuin tarjouskilpailun voittajan tarjoama hinta. Voidaan kohtuudella olettaa, että velvollisuus ottaa sitoumukset vastattavaksi aiheuttaa ostajalle taloudellisia seurauksia, jotka ostaja ottaa tarjousta tehdessään huomioon. Ilman sitoumuksia kyseinen ostaja tarjoaisi siis todennäköisesti korkeampaa hintaa.

(142) Slovakian viranomaiset väittävät, että edes sellaiset tarjoajat, jotka suostuivat ottamaan sitoumukset vastattavakseen, eivät voineet tietää, tarjoaisiko joku toinen sitoumuksiin suostuva tarjoaja korkeampaa hintaa. Tämä ei kuitenkaan muuta sitä tosiasiaa, että sitoumuksista kieltäytyneitä tarjoajia kohdeltiin yleisesti huonommin kuin sitoumuksiin suostuneita tarjoajia ja että mahdolliset tarjoajat, jotka eivät halunneet ottaa sitoumuksia vastattavakseen, saattoivat tämän vuoksi jäädä pois tarjouskilpailusta.

(143) Slovakian viranomaiset väittävät myös, että kun otetaan huomioon sitoumusten kokonaissumma (yli 11 miljoonaa euroa), oli erittäin epätodennäköistä, että mikään tarjoaja olisi tarjouksessaan suostunut ottamaan sitoumukset vastattavakseen. Viranomaiset väittävät, että varsinkaan siksi, että ensimmäisessä tarjouskilpailussa tarjottu hinta jäi niin pieneksi (vain 2 miljoonaa euroa), ei yksikään järkevästi toimiva tarjouskilpailun osanottaja olisi suostunut ottamaan vastattavakseen sitoumuksia, joiden taloudelliset vaikutukset olivat niin merkittävät. Sitoumukset käsittävät vähintään 11 miljoonan euron investoinnit. Investoitava summa on kuitenkin varattu sellaisten toimenpiteiden rahoittamiseen, joilla varmistetaan kemikaalien tuotannon jatkamisen kannalta välttämättömien ympäristömääräysten noudattaminen. Jokaisen kemikaalien tuotannon jatkamista suunnittelevan tarjoajan olisi siis tehtävä kyseinen investointi, minkä vuoksi myös sitoumuksista kieltäytyvien tarjoajien on otettava kyseinen summa huomioon. Kahdella muullakin sitoumuksella (jotka mainittiin johdanto-osan 17 kappaleessa) oli mahdollisesti vaikutusta hintaan, mutta ostaja, jonka tarkoitus oli jatkaa NCHZ:n liiketoimintaa tai jopa laajentaa sitä, tuskin piti kyseisiä sitoumuksia erityisen raskaina, kun otetaan huomioon etu, jonka sitoumukset vastatakseen ottavat tarjoajat saivat tarjouskilpailussa. Tämän vuoksi ei ole mahdollista sulkea pois ”erittäin epätodennäköisenä” tarjousta, jonka tekijä suostuu ottamaan sitoumukset vastattavakseen, joten tällä mahdollisuudella oli todennäköisesti vaikutusta tarjouskilpailussa tarjottuun hintaan.

(144) Tarjouskilpailussa ei lopulta saatu yhtään tarjousta, jonka tekijä olisi suostunut ottamaan sitoumukset vastattavakseen, mutta ehtojen vuoksi tarjouskilpailuun ei osallistunut suurinta mahdollista määrää parhailla tarjouksillaan keskenään kilpailevia tarjoajia, mikä on edellytyksenä sille, että kauppa tehdään mahdollisimman korkeaan markkinahintaan.

(145) Myynti oli lisäksi järjestetty niin, että kauppa tehtiin koko jatkavan yrityksen liiketoiminnasta, eli kaikki omaisuuserät oli niputettu yhteen eikä mikään tarjoaja voinut ostaa omaisuuseriä erikseen. Tällä suljettiin pois mahdollisuus nostaa lopullista myyntihintaa mahdollisimman korkeaksi ottamalla vastaan tarjouksia myös NCHZ:n liiketoiminnan eri osista (ja samalla mahdollisesta toiminnan lopettamisesta syntyvät potentiaaliset ongelmat olisi vältetty tai niitä olisi vähennetty). Komissio toteaa, että Slovakian viranomaisten toimittamien asiakirjojen perusteella mukana oli myös sellaisia mahdollisia tarjoajia, jotka olisivat halunneet ostaa vain osan NCHZ:n liiketoiminnasta (esimerkiksi bluO Epsilon Limited oli kiinnostunut pelkistä karbidintuotantolaitoksista). Tämän vuoksi ei voi sulkea pois mahdollisuutta, että kokonaismyyntihinta olisi ollut korkeampi, jos NCHZ:n liiketoiminta olisi myyty osina.

(146) Via Chem Slovakian ja Fortischemin välisessä kaupassa oli kyse kahden yksityisen tahon välisestä liiketoimesta, jota varten ei järjestetty tarjouskilpailua. Yksityiset tahot neuvottelivat keskenään kauppahinnan, eikä muilla osapuolilla ollut mahdollisuutta tarjota korkeampaa hintaa. Tästä syystä epäily siitä, oliko Via Chem Slovakian maksama hinta markkinahinnan mukainen, koskee myös Fortischemin maksamaa hintaa.

(147) Edellä mainitun perusteella vaikuttaa todennäköiseltä, että NCHZ:n omaisuuden myynti ei tapahtunut tavalla, jolla luovutettavasta omaisuudesta olisi saatu mahdollisimman korkea hinta.

(148) Edellä mainitun perusteella komissio toteaa, että Via Chem Slovakian NCHZ:n liiketoiminnasta maksama kauppahinta ei luultavasti ollut todellinen markkinahinta, sillä hintaan vaikuttivat sekä tarjouskilpailun ehdot että se seikka, että tarjous oli tehtävä kaikista omaisuuseristä samalla kertaa.

5.7.2 *Liiketoimen laajuus*

(149) Taloudellista jatkuvuutta ei synny, jos siirtyvät omaisuuserät ja muut liiketoimintaan kuuluvat osat muodostavat vain osan aiemmasta yrityksestä tai sen toiminnasta. Mitä suurempi osa alkuperäisestä liiketoiminnasta siirtyy uudelle omistajalle, sitä todennäköisempää on, että näihin omaisuuseriin liittyvä liiketoiminta saa jatkossakin etua sisämarkkinoille soveltumattomasta tuesta.

(150) Slovakian viranomaiset väittävät, että kauppa oli ”liiketoimintakauppa”, jonka kohteena oli yrityksen omistama omaisuus, mutta kaupan ehtojen perusteella vaikuttaa, että yritys myytiin jatkavana. Kuten edellä johdanto-osan 19 kappaleessa on todettu, koko omaisuus ja ainakin osa siirrettävistä sitoumuksista myytiin uudelle omistajalle.

(151) Slovakian kilpailuviranomainen hyväksyi NCHZ:n myynnin Via Chem Slovakialle 19 päivänä heinäkuuta 2012. Tämän päätöksen perusteella on selvää, että ilmoitetun sulautumisen ja siis kaupan kohteena oli koko NCHZ:n liiketoiminta jatkavana yrityksenä ([26]).

(152) Fortischemin hankkima liiketoiminta on laajuudeltaan on sama kuin NCHZ:n aiempi liiketoiminta. Tästä on osoituksena NCHZ:n konkurssimenettelyn alussa laadittu tuotanto-ohjelman ([27]) ja Fortischemin verkkosivuston mukaisen tämänhetkisen tuotanto-ohjelman ([28]) välinen vertailu. Sekä NCHZ että Fortischem tuottavat pääasiassa epäorgaanisia (elektrolyyttisiä) kemikaaleja, joita ovat esimerkiksi kalsiumkarbidi, sekä orgaanisia kemikaaleja, polymeerejä ja PVC:n jalostustuotteita. Vuonna 2008 NCHZ:n liikevaihdosta 99 prosenttia muodostui 14:stä näiden tuotantoalojen keskeisestä tuotteesta ([29]), joita kaikkia myös Fortischem valmistaa. Fortischemin edellä mainittujen tuotteiden myymisestä kertynyt liikevaihto vuonna 2013 oli yhteensä 161,3 miljoonaa euroa ([30]). Tämä liikevaihto vastaa NCHZ:n liikevaihtoa, joka konkurssimenettelyn aikana oli noin 150–160 miljoonaa euroa ([31]). Sekä tuotanto-ohjelma että siirretystä liiketoiminnasta kertynyt liikevaihto olivat siis samat kuin NCHZ:lla. Yli 95 prosenttia NCHZ:n 1 412 työntekijästä siirtyi myös Fortischemin palvelukseen. Kyse ei ollut siitä, että työntekijät olisi irtisanottu ja sitten palkattu uudelleen Fortischemille, vaan työntekijät siirtyivät Fortischemille vanhoina työntekijöinä.

(153) Slovakian viranomaiset väittävät, että liiketoiminnasta siirtyi alle 60 prosenttia, sillä kauppaan ei sisältynyt kiinteää omaisuutta. Kuten edellä on kerrottu (ks. johdanto-osan 134 kappale), Fortischem vuokraa kemikaalien tuotannossa tarvittavan kiinteän omaisuuden (tontin ja rakennukset) Via Chem Slovakialta. Kiinteää omaisuutta lukuun ottamatta Fortischem sai haltuunsa kaiken muun siirtyvään liiketoimintaan liittyvän omaisuuden, oikeudet ja velvoitteet. Fortischem jatkaa siis NCHZ:n liiketoimintaa, ja sen tuotevalikoima on sama.

(154) Lisäksi Fortischem piti NCHZ:n johdon samana. Esimerkiksi henkilö, joka oli NCHZ:n toimitusjohtajana ennen liiketoiminnan siirtymistä, on nykyään Fortischemin hallituksen puheenjohtaja.

(155) NCHZ:n liiketoiminnan hankinnan aikaan Fortischem ilmoitti myös julkisesti tiedotusvälineissä, ettei se suunnitellut merkittäviä muutoksia henkilöstöön tai tuotantoon ja että se säilyttäisi nykyisen johdon ([32]).

([26]) Ks. etenkin sulautumisen hyväksymistä koskevan päätöksen johdanto-osan 25–29 kappaleet (päätös 2012/FH/3/1/032, luettavissa osoitteessa http://www.antimon.gov.sk/2012fh31032/).
([27]) Ks. konkurssipesän hoitajan esitys, 26.10.2009, ”Novácké chemické závody, a.s. – Prezentácia správcu”, diat 4 ja 5.
([28]) Ks. www.fortischem.sk.
([29]) Ks. konkurssipesän hoitajan esitys, 26.10.2009, ”Novácké chemické závody, a.s. – Prezentácia správcu”, dia 5.
([30]) Ks. Energochemica-konsernin vuosikertomus 2013, http://www.energochemica.eu/data/files/Vyrocka_ECH_2013.pdf. Fortischem on Energochemica-konsernin suurin yritys.
([31]) Ks. esimerkiksi pesänhoitajan joulukuussa 2010 laatima taloudellinen analyysi, sivu 3 (ks. johdanto-osan 106 kappale).
([32]) Ks. esimerkiksi juttu ”*Novácku chemičku bude prevádzkovať spoločnosť Fortischem*” [Fortischem ryhtyy jatkamaan NCHZ:n toimintaa], 2.8.2012, julkaistu Webnovinyssa: http://www.webnoviny.sk/ekonomika/novacku-chemicku-bude-prevadzkovat-s/526742-clanok.html

(156) Kaupan laajuudesta on siis todettava, että Fortischem sai käytännössä haltuunsa koko NCHZ:n liiketoiminnan sekä kaiken siihen liittyvän omaisuuden, oikeudet ja velvoitteet. Osaa omaisuudesta käytetään vuokrasopimuksen eikä suoran omistussuhteen perusteella, mutta tämä ei muuta sitä tosiseikkaa, että Fortischem yksinkertaisesti jatkaa NCHZ:n liiketoimintaa samassa laajuudessa kuin ennen kauppaa.

(157) Lisäksi molemmat huomautuksia esittäneet asianomaiset osapuolet väittävät, että myös Fortischemin toiminta vastaa NCHZ:n toimintaa, että tuotevalikoima ja maantieteellinen markkina-alue ovat samat ja että ainoa näkyvä muutos on uusi nimi.

(158) Fortischem siis jatkaa NCHZ:n liiketoimintaa ilman mitään merkittäviä muutoksia liiketoiminta-, henkilöstö- tai tuotantopolitiikassa.

5.7.3 *Omistajien henkilöllisyys*

(159) Jos ostavan yrityksen omistajat ovat samat kuin myyvässä yrityksessä, tämä on vahva osoitus taloudellisesta jatkuvuudesta.

(160) Tässä tapauksessa komissio ei saanut kerättyä näyttöä, jolla olisi vahvistettu kantelijan väitteet siitä, että NCHZ:n alkuperäisten ja liiketoiminnan lopulta haltuunsa saaneiden omistajien välillä on yhteys. Suorat omistajat eivät ole samat, mutta riippumattomista ja luotettavista lähteistä ei ole mahdollista varmistaa, ketkä ovat eräiden Kyproksella toimivien suorien tai välillisten emoyhtiöiden lopulliset omistajat.

(161) Slovakian viranomaiset toimittivat kuitenkin Fortischemin nykyiseltä emoyhtiöltä Energochemicalta valaehtoisen lausunnon, jonka mukaan Fortischemin omistajat eivät ole missään suhteessa NCHZ:n aiempiin omistajiin.

(162) Esille ei ole tullut päinvastaista näyttöä, joten komissio olettaa, että NCHZ:n Fortischemille siirtyneen liiketoiminnan alkuperäisten ja uusien omistajien välillä ei ole yhteyttä.

5.7.4 *Myynnin ajoitus*

(163) Kauppa tehtiin sen jälkeen, kun komissio oli aloittanut kantelua koskevan alustavan tutkinnan ja lähetti kantelun Slovakian valtiolle huomautuksia varten. Ainakin Slovakian valtio oli siis tietoinen mahdollisuudesta, jonka mukaan kyseiset toimenpiteet saattaisivat olla sääntöjenvastaista, sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea, joka perittäisiin takaisin.

5.7.5 *Toimenpiteen taloudelliset perustelut*

(164) Taloudellisia perusteluita koskevan kriteerin tarkoituksena on varmistaa, käyttääkö omaisuuden ostaja omaisuutta samalla tavoin kuin myyjä vai onko se päinvastoin integroinut omaisuuden osaksi omaa kaupallista strategiaansa, jolloin omaisuuden hankinta voidaan perustella saavutettavilla synergioilla.

(165) Fortischem hankki omistukseensa koko NCHZ:n kemikaalidivisioonan eli NCHZ:n liiketoiminnan pääosan jatkavana yrityksenä ja lisäksi yli 95 prosenttia työntekijöistä sekä näihin liittyvät oikeudet ja velvoitteet. Kuten edellä on osoitettu, Fortischemin tuotevalikoima ja toiminnan laajuus ovat täsmälleen samat kuin NCHZ:lla.

(166) Fortischem ilmoitti myös julkisesti tiedotusvälineissä, ettei se suunnitellut merkittäviä muutoksia NCHZ:n toimintatapoihin tai liiketoiminnan laajuuteen ([33]). Fortischem on osa suurempaa yrityskonsernia, Energochemicaa, mutta sillä ei näytä olevan merkittäviä synergioita muiden konserniyritysten kanssa. Osa konserniyrityksistä toimii myös kemianteollisuudessa, mutta eri toimialoilla (esimerkiksi valostabilointiaineet, fenolihartsit tai puhdistusaineet), eikä niillä siis näytä olevan mitään merkittävää yhteyttä Fortischemin toimintaan.

(167) Liiketoimintastrategia ei siis muuttunut, ja Fortischem käyttää omaisuutta samalla tavoin kuin myyjä.

([33]) Katso alaviite 31.

5.7.6 *Päätelmä NCHZ:n ja Fortischemin hankkiman ja jatkaman liiketoiminnan välisestä taloudellisesta jatkuvuudesta*

(168) Yleisesti vaikuttaa siltä, että ainoat muutokset koskevat yrityksen nimeä ja oikeussubjektia, jolle toiminta kuuluu. Tarjouskilpailuehtojen 1.2 artiklan mukaan NCHZ on tarkoitus myydä kokonaisuudessaan aineellisten ja aineettomien omaisuuserien sekä henkilöstön muodostamana kokonaisuutena. Via Chem Slovakian ja NCHZ:n välisen, 16 päivänä tammikuuta 2012 päivätyn kauppasopimuksen 3.1 artiklan mukaan ”tällä sopimuksella siirrettävä jatkava yritys sisältää kaiken sellaisen kiinteän omaisuuden, irtaimen omaisuuden, muut oikeudet ja omaisuusarvot, jotka i) ovat jatkavan yrityksen toiminnan kannalta tarpeen tai jonka on luonteensa vuoksi määrä olla tältä kannalta tarpeen ja ii) jotka ovat myyjän omistuksessa ratkaisupäivänä”. Ostaja jatkaa myös NCHZ:n tuotevalikoimalla ja markkinapolitiikalla. NCHZ:n liiketoiminnasta maksettu hinta ei myöskään todennäköisesti ollut markkinahinnan mukainen.

(169) Tämän vuoksi komissio katsoo, että NCHZ:n ja Fortischemin välillä on taloudellinen jatkuvuus.

(170) Edellä mainitun vuoksi komissio katsoo, että Slovakian NCHZ:lle antama etu on sääntöjenvastaista ja sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea ja että NCHZ:lle myönnetyn sisämarkkinoille soveltumattoman valtiontuen perintä laajennetaan koskemaan myös liiketoiminnan uutta omistajaa. Fortischem on jatkanut markkinoilla toimimista, minkä vuoksi se hyötyy edelleen valtiontuesta, jota maksettiin NCHZ:n taloudelliselle toiminnalle, ja siis vääristää edelleen markkinoita.

6. **PÄÄTELMÄT**

(171) Komissio toteaa, että Slovakian hallituksen päätös nimetä NCHZ lain nojalla strategisesti tärkeäksi yritykseksi, millä yritystä suojattiin konkurssilainsäädännön normaalilta soveltamiselta, on perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

(172) Komissio toteaa myös, että kyseinen valtiontuki myönnettiin sääntöjen vastaisesti, sillä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa säädetty ilmoitusvelvoite ja täytäntöönpanokielto laiminlyötiin.

(173) Lopuksi komissio toteaa, että kyseinen tuki ei sovellu sisämarkkinoille, koska vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistustukea koskevien suuntaviivojen asiaankuuluvat edellytykset eivät täyty eikä muita perusteita tuen soveltumiselle ole esitetty.

(174) Kyseinen tuki olisi perittävä takaisin NCHZ:lta, ja perintämääräys olisi laajennettava koskemaan myös Fortischemia, koska sen ja NCHZ:n välillä on taloudellinen jatkuvuus,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, suuruudeltaan 4 783 424,10 euroa, jonka Slovakia myönsi sääntöjen vastaisesti NCHZ:lle nimeämällä yrityksen strategisesti tärkeitä yrityksiä koskevan lain mukaiseksi strategisesti tärkeäksi yritykseksi, millä suojattiin yritystä normaalilta konkurssilainsäädännön soveltamiselta, on vastoin Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan määräyksiä eikä sovellu sisämarkkinoille.

2 artikla

Päätös, jolla annettiin NCHZ:n jatkaa toimintaansa lain voimassaolon päättymisen jälkeen velkojainkokouksen päätöksen perusteella, ei ollut SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

3 artikla

1. Slovakian on perittävä 1 artiklassa tarkoitettu sisämarkkinoille soveltumaton tuki takaisin NCHZ:lta.

2. NCHZ:n ja Fortischemin välisen taloudellisen jatkuvuuden vuoksi tuen takaisinmaksuvelvollisuus on ulotettava koskemaan myös Fortischemia.

3. Takaisin perittäville määrille on laskettava korkoa siitä päivästä, jona tuki saatettiin NCHZ:n käyttöön, sen tosiasialliseen takaisinperintään asti.

4. Korot on laskettava asetuksen (EY) N:o 794/2004 ([34]) V luvun sekä asetuksen (EY) N:o 794/2004 ([35]) muuttamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 271/2008 säännösten mukaisesti.

4 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin välittömästi ja tosiasiallisesti.

2. Slovakian on huolehdittava siitä, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

5 artikla

1. Kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta Slovakian on toimitettava seuraavat tiedot:

a) tuensaajilta takaisin perittävä kokonaismäärä (tuki ja korot);

b) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan toteutettavan tämän päätöksen noudattamiseksi;

c) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaaja on määrätty maksamaan tuki takaisin.

2. Slovakian on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöön panemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kunnes 1 artiklassa tarkoitetun tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Sen on annettava välittömästi komission pyynnöstä tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan toteutettavan tämän päätöksen noudattamiseksi. Sen on annettava myös tarkat tiedot tuensaajilta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovakialle.

Brysselissä 15 päivänä lokakuuta 2014

Komission puolesta
Joaquín ALMUNIA
Varapuheenjohtaja

([34]) Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta (EYVL L 140, 30.4.2004, s. 1).

([35]) Komission asetus (EY) N:o 271/2008, annettu 30 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta annetun asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta (EYVL L 82, 25.3.2008, s. 1).